

การวิเคราะห์การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี

นายพิทยา เขม้นเขตวิทย์

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2550
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ANALYSIS OF EDUCATION SUPERVISORY TASKS OF SUPERVISORS
IN CHANTABURI EDUCATIONAL SERVICE AREAS

Mr. Pittaya Khamenketwit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Supervision and Curriculum Development
Department of Educational Policy, Management, and Leadership

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2007

Copyright of Chulalongkorn University

พิทยา เขม้นเขตวิทย์ : การวิเคราะห์การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี. (AN ANALYSIS OF EDUCATION SUPERVISORY TASKS OF SUPERVISORS IN CHANTABURI EDUCATIONAL SERVICE AREAS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
 หลัก : รศ.ดร.บุญมี เฉยยอด, 145 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ประชากร คือ ศึกษานิเทศก์จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบวิเคราะห์เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1.กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยยึดหลักสูตรแกนกลาง 70 เปอร์เซ็นต์ และอีก 30 เปอร์เซ็นต์โรงเรียนจัดทำขึ้นเป็นส่วนของท้องถิ่น ปัญหาพบว่า หลักสูตรแกนกลางที่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ทำให้การนำหลักสูตรมาใช้ไม่ต่อเนื่อง และในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง

2.กลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา ได้ส่งเสริมให้ครูวัดและประเมินผลสอดคล้องตามแนวทางการศึกษาคตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 โดยการให้การอบรมครูและผู้บริหารโรงเรียน ปัญหาพบว่า มีการรวบรวมเครื่องมือวัดและประเมินผลไม่ครอบคลุมทั้ง 8 กลุ่มสาระ และไม่ได้นำผลการวัดและประเมินผลทางการศึกษาแก่สถานศึกษา

3.กลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้สามารถผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (ผลิตสื่อ CAI) รวมทั้งส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำนิตยสารหนึ่งโรงเรียน ปัญหาพบว่า การดำเนินงานไม่ต่อเนื่องเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรที่รับผิดชอบงานบ่อย และขาดแคลนงบประมาณ

4.กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา มีรูปแบบการนิเทศเป็น 2 ลักษณะ คือ 1)การนิเทศแบบฝังตัว 2)การพัฒนาบุคลากร โดยการจับอบรม ศึกษาดูงาน ปัญหาพบว่าการทำงานลักษณะที่รับผิดชอบร่วมกันเป็นรายอำเภอ นั้นไม่มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาในภาพรวมของกลุ่ม รวมทั้งการจัดเก็บเอกสารไม่เป็นระบบ

5.กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และได้มีเทศ ติดตามการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยวิธีการออกนิเทศ ปัญหาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาไม่ได้ส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาย่างจริงจัง

6.กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ และทำสรุปและรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษา ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ปัญหาพบว่า การปฏิบัติงานของกลุ่มงานไม่ต่อเนื่องเนื่องจากเปลี่ยนตัวผู้ปฏิบัติบ่อย

ภาควิชา.....นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา.. ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา.....นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา.....2550.....

4983732327 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORDS : SUPERVISORY TASKS / SUPERVISORS / CHANTABURI EDUCATIONAL SERVICE AREAS

PITTAYA KHAMENKHETWIT : AN ANALYSIS OF EDUCATION SUPERVISORY TASKS OF SUPERVISORS IN CHANTABURI EDUCATIONAL SERVICE AREAS.

THESIS PRINCIPAL ADVISOR : ASSOC. PROF. BOONMEE NENYOD, Ed.D. , 145 pp.

The research aims to analyze performance and problems of education supervisory tasks carried out by supervisors in Chantaburi Educational Service Areas. The population of the study comprised 42 education supervisors. The research employed structural questionnaires and other educational documents analyzing sheet as research tools. In addition, the data were analyzed in terms of descriptive analysis.

The results of the research revealed that :

1. Task group of basic education curriculum development and learning process: This task group encourages schools to set up their curriculums in terms of employing 70% from central curriculum and 30% from local curriculum. It was found that the central curriculum was frequently changed. As a result, the central curriculum could not continuously be employed. Moreover, capability of the schools in setting and developing curriculums was limited.

2. Task group of educational assessment: This task group encouraged school executives and teachers to assess educational ability in accordance with the National Educational Act, B.E. 2542 and the second edition of the Act, B.E. 2545. The analysis revealed that the assessment tools did not cover the entire 8 principal criteria and these tools were not provided to schools adequately.

3. Task group of promoting and developing innovative media and educational technology: This task group promoted and developed responsible staffs to produce computer-assisted instruction (CAI) and encouraged schools to initiate one-innovation-one-tambol project. The problems of this task group occurred when the responsible staffs were frequently changed and budget was limited.

4. Task group of advisory, executive system evaluation, and educational management: There were 2 types of advisory: 1) embedding advisory and 2) staff development by training and study tour. The study found that the advisory was done as a team in each district. However, there were no overall reports on operating performance of the team in each district. Furthermore, documentary filing was unsystematic.

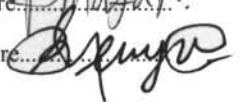
5. Task group of promoting and developing educational assessment: This task group promotes schools to construct an educational assessment system and to follow up the educational assessment system inside institutions by advisory. It found that the executives of the institutions did not promote the educational assessment seriously.

6. Task group of secretary of inspection, assessment, and advisory committee: This task group was to establish strategic plan, summary, and report of educational assessment and advisory submitted to the inspection, assessment, and advisory committee. The problem emerged because working staffs were frequently changed. Consequently, the operation was not continuous enough.

Department ... of Educational Policy, Management, and Leadership...

Student's signature:

Field of study...Supervision and Curriculum Development....

Principal Advisor's signature:

Academic year...2007...

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากรองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ผู้เป็นแบบอย่างทั้งด้านการทำวิจัย และด้านคุณธรรมที่คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไข และชี้แนะประเด็นสำคัญต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ และให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ทำให้งานวิจัยเล่มนี้มีความชัดเจน สมบูรณ์ รวมทั้งสนับสนุน ส่งเสริม และสร้างโอกาสการเรียนรู้ในทุกด้านแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการศึกษา

กราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.จุไรรัตน์ สุครุ่ง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา อาจารย์ผู้สอน ที่ช่วยให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์คณะครุศาสตร์ทุกท่านที่อบรมและให้ความรู้กับผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย และขอขอบพระคุณศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 และศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ที่กรุณาให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีน้ำใจอันดีงาม คอยช่วยเหลือด้านต่างๆ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยอย่างยิ่งตลอดมา รวมทั้งพี่น้องสาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรทุกท่านที่คอยให้กำลังใจและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการศึกษาโดยตลอด

ท้ายสุด ขอกราบขอบพระคุณบุคคลที่สำคัญยิ่ง คือ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยตลอดมา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	5
บทที่ 2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
1. การนิเทศการศึกษา.....	7
1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	7
1.2 ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	8
1.3 หลักการนิเทศการศึกษา	10
1.4 ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา	15
1.5 บุคลากรทางการนิเทศ	18
1.6 หน้าที่ของศึกษานิเทศก์	19
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	20
2.1 ความเป็นมาของเขตพื้นที่การศึกษา	20
2.2 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	22
2.3 อำนาจหน้าที่ของเขตพื้นที่การศึกษา	24
2.4 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	27
3. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	28
3.1 แนวคิด	28
3.2 วัตถุประสงค์	29
3.3 ขอบข่ายภารกิจ	29
3.4 กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้	30

3.5	กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา	33
3.6	กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยีทางการศึกษา	35
3.7	กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและ การจัดการศึกษา	37
3.8	กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	39
3.9	กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบประเมินผล และนิเทศการศึกษา	43
4.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
	ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	52
	เครื่องมือและวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน นิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1.....	55
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน นิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2.....	67
บทที่ 5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
	สรุปผลการวิจัย.....	78
	อภิปรายผลการวิจัย.....	85
	ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	94
	ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ.....	94
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	95
	รายการอ้างอิง.....	96
	ภาคผนวก.....	100
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	145

สารบัญญัตราง

ตาราง	หน้า
1	จำนวนบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1.....55
2	จำนวนศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1.....56
3	จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สพฐ.....56
4	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู สังกัด สพฐ.....57
5	จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สช.....57
6	ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ในสังกัด สช.....57
7	จำนวนนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1.....58
8	จำนวนบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2.....67
9	จำนวนศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2.....68
10	จำนวนสถานศึกษา จำแนกรายสังกัด และรายอำเภอ.....68
11	แสดงจำนวนครู แยกตามสังกัด.....69
12	จำนวนนักเรียนแยกตามระดับการศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....69

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาถือเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญ เพราะการศึกษามีส่วนช่วยพัฒนาคนในสังคม ให้รู้จักเลือกสรรพฤติกรรมที่เหมาะสมมาใช้กับตนเอง ให้รู้จักพัฒนาอาชีพของตนเอง และมีส่วนช่วยให้รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรในประเทศได้อย่างชาญฉลาด ประเทศที่ด้าหลังทางเศรษฐกิจมีผลเนื่องมาจากความโง่เขลา ความไม่รู้หนังสือเพราะพื้นฐานการศึกษาต่ำของประชาชน ค่าเฉลี่ยของการศึกษาของพลเมืองในประเทศต่ำจะส่งผลกระทบต่อผลิตผลของประเทศ และรายได้ของประเทศต่ำไปด้วย และในทางตรงกันข้าม ถ้าพลเมืองของประเทศได้รับการศึกษาก็จะมีผลต่อผลิตผลของประเทศและรายได้ของประเทศ

จะเห็นได้ว่าการศึกษามีเป็นต่อชีวิตของมนุษย์ทั้งมวลและในทุกขั้นตอนของชีวิตไม่จำกัด เฉพาะเด็กในวัยเรียน แม้แต่คนเกษียณอายุก็ยังจำเป็นต้องได้รับการศึกษา และคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานภาพในสังคม การที่ประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรืองในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรม จะต้องมีการศึกษาที่เอื้ออำนวยหลายด้าน ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ การมีประชากรที่มีคุณภาพหรือมีความรู้ความสามารถ การที่ประชากรจะมีความรู้ความสามารถหรือมีคุณภาพจะต้องผ่านกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เรียกว่า การศึกษา ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นส่วนที่มีความสำคัญและความจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราชทรงห่วงใยและเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ดังพระบรมราโชวาทตอนหนึ่งว่า

...การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของบุคคล สังคม และบ้านเมืองใดให้การศึกษาคิดแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน พอเหมาะกันทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญของประเทศชาติไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้ตลอด...(กระทรวงศึกษาธิการ,2542)

และบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของประชากรหรือทำให้ประชากรมีความรู้ความสามารถ ก็คือ ครู แม้ว่าครูจะเป็นประชาชนเหมือนคนทั่วไป แต่สังคมไทยก็ให้การเคารพยกย่องถือว่า ครูเป็นปวงชนียบุคคล ดังนั้นผู้ที่จะเป็นครูจะต้องตระหนักในความเป็นครู และประพฤติปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นครู (วิไล ตั้งจิตสมคิด,2544) คำว่าครูโดยทั่วไป

หมายถึง ผู้อบรมสั่งสอน ถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์เป็นผู้ที่มีความหนักแน่นควรแก่การเคารพบูชาของศิษย์ มีหน้าที่คือ (ธีรศักดิ์ อัครบรร,2544)

1. หน้าที่การสั่งสอนละฝึกอบรม
2. หน้าที่อบรมคุณธรรมและจริยธรรม
3. หน้าที่วิจัยและศึกษาค้นคว้า
4. หน้าที่ของครูในการถ่ายทอดวัฒนธรรม
5. หน้าที่ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์
6. หน้าที่เกี่ยวกับงานพิเศษขององค์กรที่ได้รับมอบหมาย
7. หน้าที่ในการรายงานผลและการให้คำปรึกษา
8. หน้าที่จัดกิจกรรมนักเรียน

จะเห็นได้ว่า จากหน้าที่ข้างต้นครูจะมีภาระงานมาก ในเรื่องภาระงานการสอนของครูนั้นมีความแตกต่างในแต่ละโรงเรียน บางโรงเรียนครูมีปริมาณภาระสอนน้อย ในขณะที่บางโรงเรียนปริมาณภาระงานสอนมาก และยังคงปฏิบัติงานที่นอกเหนือจากการสอนอีกไม่ว่าจะเป็นงานธุรการงานจากหน่วยงานภายนอก เป็นต้น ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวก็มีสาเหตุมาจากจำนวนครูไม่เพียงพอ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูลาศึกษาต่อ ครูไปช่วยงานบริหารหรือธุรการของโรงเรียน ทำให้เกิดปัญหาตามมา และปัญหาการศึกษาที่สำคัญ คือ ปัญหานักเรียนตกชั้นและออกกลางคันและปัญหาอัตราส่วนครูต่อนักเรียน และคุณภาพของครูที่เป็นปัญหาที่เชื่อมโยงถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาที่จะต้องมีการวิเคราะห์เพื่อหาทางแก้ไขให้ได้อย่างจริงจัง คือ ครูยังขาดทักษะในการคิด วิเคราะห์ ขาดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้ และยังเน้นการสอนโดยการบอกและให้เด็กท่องจำ เน้นเนื้อหาวิชาความรู้มากกว่าการอบรมปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็กและยังไม่สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้จากสิ่งต่างๆ ใกล้ตัวได้ ขณะเดียวกันครูยังได้รับการพัฒนาไม่เพียงพอและไม่ต่อเนื่อง (วิไล ตั้งจิตสมคิด,2544)

จากสรุปผลประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบแรก พ.ศ.2544-2548) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มาตรฐานสมศ. ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 34.42 ระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 63.77 ระดับปรับปรุง คิดเป็นร้อยละ 1.81 โรงเรียนในจังหวัดจันทบุรีมีค่าเฉลี่ย 14 มาตรฐาน คิดเป็นร้อยละ 42.39 ซึ่งอยู่ในระดับดี แต่เมื่อพิจารณามาตรฐานด้านครูผู้สอน มาตรฐานที่ 22 คือ ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนในจังหวัดจันทบุรีคิดเป็นร้อยละ 96.96 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับปรับปรุง เมื่อจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษาปรากฏว่าโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 คิดเป็นร้อยละ 19.61 และโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 คิดเป็นร้อยละ 18.52 การที่มาตรฐานด้านครูออกมาในลักษณะนี้มีผลเกี่ยวข้องกับ

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ด้วย เนื่องจากศึกษานิเทศก์มีหน้าที่ช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการสอนให้ดีขึ้น และการนิเทศการศึกษาถือเป็นการการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่ายที่จะแนะนำ ปรึกษาหารือ ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนครุให้ พัฒนาการปฏิบัติงานในทุกด้าน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน

การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา เป็นงานสำคัญที่ศึกษานิเทศก์ในกลุ่มนิเทศติดตามและ ประเมินผลการจัดการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีต้องปฏิบัติ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะ ศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้เพื่อ ศึกษาว่าศึกษานิเทศก์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาในงานใดบ้าง ปฏิบัติอย่างไรและมีปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง เพื่อนำข้อมูลจากผลการวิจัยไปเป็นแนวทาง ในการพัฒนาปรับปรุงและแก้ปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศของศึกษานิเทศก์ให้เหมาะสม และมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจันทบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจันทบุรี

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี
2. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มุ่งวิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของ ศึกษานิเทศก์ ตามกรอบงานของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา 6 ด้าน ได้แก่

1. กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้
 - งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ
 - งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
2. กลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา
 - งานส่งเสริมการวัด และประเมินผลการศึกษา
 - งานส่งเสริมพัฒนาเครื่องมือวัดผล และประเมินผลการศึกษา
 - งานติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการวัดและประเมินผลการศึกษา
 - งานทดสอบทางการศึกษา
3. กลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
4. กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา
 - งานส่งเสริม และพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดการกระบวนการเรียนรู้
 - งานส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน
 - งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
 - งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา
5. กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
 - งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา
 - งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา
 - งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

6. กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

- งานพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ
- งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
- งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

นิยามศัพท์

การปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด

ศึกษานิเทศก์ หมายถึง ข้าราชการตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรีเขต 1 และเขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง ส่วนราชการที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยเป็นข้อมูลให้ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานำไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. ผลการวิจัยเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง ส่งเสริมพัฒนาการปฏิบัติงานของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ผลการวิจัยเป็นข้อมูลให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ และพัฒนางานของศึกษานิเทศก์ในอนาคตต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่างๆ เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการศึกษาและสามารถดำเนินการวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยเสนอข้อมูลอ้างอิงทางวิชาการในเรื่องต่างๆ ตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. การนิเทศการศึกษา

1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา

1.2 ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

1.3 หลักการนิเทศการศึกษา

1.4 ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

1.5 บุคลากรทางการนิเทศ

1.6 หน้าที่ของศึกษานิเทศก์

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.1 ความเป็นมาของเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2.3 อำนาจหน้าที่ของเขตพื้นที่การศึกษา

2.4 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

3.1 แนวคิด

3.2 วัตถุประสงค์

3.3 ขอบข่ายภารกิจ

3.4 กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้

3.5 กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา

3.6 กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

3.7 กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

3.8 กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

3.9 กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ

การศึกษา

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือครูในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นที่ไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

ไวล์ และโลเวลล์ (Wiles and Lovell, 1983 อ้างถึงใน รัฐศักดิ์ เจริญศิลป์, 2545) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ ระบบพฤติกรรมขององค์กร ซึ่งเป็นการทำงานที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมการสอนของครูในระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนของครูในระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนแก่นักเรียนให้ดีขึ้น

กลิคแมน (Glickman, 1990 อ้างถึงใน มารศรี มหาคุณ, 2544) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ การดำเนินงานหรือการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนการสอน และ การปฏิบัติงานของโรงเรียนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลด้านการสอน

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ในการแนะนำครู หรือนุเคราะห์อื่นที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้วิธีปรับปรุงการสอน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเจริญงอกงามทางวิชาชีพ

แฮร์ริส (Harris, 1985) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ การที่บุคลากรในโรงเรียนได้กระทำกับบุคคลหรือสิ่งใด เพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามแนวทางที่ส่งเสริมให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนการสอน

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานและความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพอันสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

ชาตรี มณีศรี (2538) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามอย่างหนึ่งในหลายๆ อย่างที่จะช่วยส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพทั้งด้านการเรียนและการสอน

นิพนธ์ ไทยพานิช (2535) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามของบุคลากรทางการศึกษาที่จัดกิจกรรม และให้บริการกับผู้บริหารและครูในทางตรงและทางอ้อม ที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนการสอนของนักเรียน

อาคม จันทสุนทร (2527) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน หรือทำให้เกิดการเพิ่มพลังในการปฏิบัติงานของครูรวมทั้งให้ครูเกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ และก่อให้เกิดผลขั้นสุดท้ายคือการศึกษาของเด็กก้าวหน้าไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ภิญโญ สารธร (2519) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ในการแนะนำครูและผู้อื่นที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ให้รู้วิธีปรับปรุงการสอนหรือการให้การศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (2524) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา ไม่ใช่การบังคับหรือการจับผิดแต่เป็นการช่วยเหลือ ร่วมมือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาคือแผนงานที่จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และเป็นการบริการทางด้านวิชาการที่จัดให้แก่ครู

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาของนักการศึกษาหลายๆ ท่าน พอจะสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่ายที่จะแนะนำ ปรีกษาหารือ ช่วยเหลือ ส่งเสริมและสนับสนุนครูให้พัฒนาการปฏิบัติงานในทุกด้าน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่าย การที่จะดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพจะต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ให้เข้าใจร่วมกัน ความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอความมุ่งหมายไว้ดังนี้

บริกส์ และจัสแมน (Briggs and Justman, 1952 อ้างถึงใน ชลธิชา รอดผล, 2542) ได้สรุปความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ข้อ คือ

1. การส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ (Professional Leadership) ได้แก่การประชุมแบบต่างๆ การจัดอบรมแบบ Workshop สัมมนาปัญหาต่างๆ การจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ครูได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ในด้านวิชาการ ทำการทดลองหลักสูตร หนังสือเรียนและวิธีสอน

2. การส่งเสริมความเจริญงอกงามของครู (AID Teacher's Growth) ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ส่งเสริมการทดลองกิจกรรมต่างๆ ที่ครูสนใจอยากทำ เปิดโอกาสให้ครูได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมต่างๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพ ส่งเสริมครูที่มีความสามารถพิเศษในทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้หรืองานที่เขาสนใจ ส่งเสริมให้ครูสนใจกิจกรรมต่างๆ ของสมาคมอาชีพครูภายในประเทศและของนานาชาติ

3. การปรับปรุงการสอนของครู (Improvement of Teaching) ได้แก่ การพิจารณาคัดเลือกครูที่มีความสามารถและประสิทธิภาพเข้าทำการสอน การจัดงานและมอบหมายงานที่ถูกต้องตรงกับความสามารถของครู ให้โอกาสได้สังเกตการสอน เปิดประชุมอบรมเพื่อศึกษาปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับการสอน ทำการสาธิตการสอนที่ดีให้แก่ครู ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนครูและการสังเกตการสอนระหว่างโรงเรียนต่างๆ

4. การส่งเสริมแนะนำครูและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน (Guiding Staff and Community Relation) ได้แก่ ส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียนและผู้ปกครอง ประชาชนในประชาคมของตน ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมต่างๆ ของประชาคม ส่งเสริมให้มีสมาคมของครูผู้ปกครองขึ้นในโรงเรียน ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครองในการแก้ปัญหาต่างๆ ของการศึกษา ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจในกิจกรรมของโรงเรียน จัดทำโรงเรียนให้เป็นศูนย์ของประชาชน ส่งเสริมให้ครูรับฝึชชอบและมีส่วนร่วมในการนำประชาคม

อดัม และดิกกี (Adams and Dickey, 1966 อ้างถึงใน มารศรี มหาคุณ, 2544) ได้สรุปความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 6 ประการคือ

1. เพื่อช่วยให้ครูค้นหาและรู้วิธีการทำงานด้วยตนเอง
2. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักจำแนก และวิเคราะห์ปัญหาของตนเอง โดยช่วยให้ครูได้รู้ถึงปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่และค้นหาวิธีการที่จะแก้ปัญหานั้น
3. เพื่อช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคงในอาชีพ
4. เพื่อช่วยให้ครูคุ้นเคยกับแหล่งวิทยาการ และสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอน
5. ช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจถึงแผนการศึกษาของโรงเรียนและให้การสนับสนุนโรงเรียน

6. ช่วยให้ผู้ครูเข้าใจถึงปรัชญาและความต้องการของการศึกษา

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้ การนิเทศการศึกษานั้น มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาคน พัฒนาคู ช่วยเหลือครูให้มีความรู้ความสามารถ ในการพัฒนางานด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การศึกษา ช่วยประสานงานและความร่วมมือเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดี ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังจะสร้างความมั่นคง ในอาชีพครู สร้างสรรค์กำลังใจให้แก่ครู เพื่อจะได้ร่วมมือกันพัฒนานักเรียนให้เกิดพัฒนาการตาม ความมุ่งหมายของการศึกษา

พนัส หันนาคินทร์ (2523) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศ การศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุง ส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศการศึกษาไม่ใช่การ บังคับหรือการจับผิด แต่เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ดังนั้น จึงถือว่าการนิเทศการศึกษาตั้งอยู่บน รากฐานแห่งการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น อาจกล่าวได้ว่า การนิเทศการศึกษามีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือครู ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ส่งเสริมและรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนช่วยให้ครูเกิดความงอกงามในวิชาชีพ ช่วยให้ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงาน อันจะส่งผล ต่อประสิทธิภาพในการทำงานของครู และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนในที่สุด

หลักการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นงานที่มุ่งพัฒนาความเจริญในด้านการศึกษาเป็นหลัก ในการ ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้นั้น ผู้ดำเนินงานจำเป็นต้องมีหลักการที่ยึดถือเป็นแนวทาง ในการปฏิบัติ ให้ดำเนินไปในทางเดียวกันอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ซึ่งนักการศึกษาหลายท่าน ได้เสนอหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

เบอร์ตัน และบรัคเนอร์ (Burton and Brueckner, 1965 อ้างถึงใน วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์, 2538) กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชา (Theoretically Sound)

1.1 การนิเทศควรจะเป็นไปตามค่านิยม วัตถุประสงค์ และนโยบายซึ่งเกี่ยวข้อง อยู่กับการนั้นโดยเฉพาะ

1.2 การนิเทศควรจะเป็นไปตามความเป็นจริงและตามกฎเกณฑ์ของเรื่องนั้นๆ

1.3 การนิเทศควรจะวิวัฒนาการทั้งด้านเครื่องมือและกลวิธี โดยมีจุดมุ่งหมายและนโยบายที่แน่นอน

2. การนิเทศการศึกษาควรจะเป็นวิทยาศาสตร์ (Scientific)

2.1 การนิเทศควรเป็นไปอย่างมีลำดับ มีระเบียบ และมีวิธีการในการศึกษาปรับปรุงและประเมินผลสิ่งต่างๆ ภายในขอบเขตของงานนั้น ทั้งนี้ย่อมหมายรวมทั้งด้านกระบวนการนิเทศและบรรดาอุปกรณ์ที่ใช้ในการนิเทศด้วย

2.2 การนิเทศควรได้มาจากการรวบรวมและสรุปผลจากข้อมูลอย่างเป็นปรนัย มีความถูกต้องแน่นอน เป็นที่เชื่อถือได้และอย่างมีระเบียบมากกว่าการสรุปเอาจากความคิดเห็น

3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นประชาธิปไตย (Democratic)

3.1 การนิเทศจะต้องเคารพในบุคคลและความแตกต่างของแต่ละบุคคลและพยายามส่งเสริมการแสดงออกของแต่ละบุคคลอย่างเต็มที่

3.2 การนิเทศจะต้องเปิดโอกาสให้มีความร่วมมือและใช้ประโยชน์จากการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องให้มากที่สุด

3.3 การนิเทศควรใช้อำนาจให้น้อยที่สุดและอำนาจนั้นจะต้องได้มาจากคณะ

4. การนิเทศการศึกษา ควรจะเป็นการสร้างสรรค์ (Creative)

4.1 การนิเทศควรแสวงหาความสามารถพิเศษของแต่ละบุคคล แล้วเปิดโอกาสให้ได้แสดงออกและพัฒนาซึ่งความสามารถนั้นอย่างสูงสุด

4.2 การนิเทศควรมีส่วนในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงานให้มากที่สุด

สุพิชญา ชีระกุล, กาญจนา ศรีกาพลินธุ์ และวิจิตร (ชีระกุล) วรุตบางกูร (2524) กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. หาทางให้ครูได้พึ่งตนเอง ไม่ใช่คอยพึ่งศึกษานิเทศก์หรือคนอื่นตลอดเวลา
2. ช่วยให้คุณมีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเองได้
3. ต้องการทราบความก้าวหน้าของครู แล้ววางแผนนิเทศให้ตรงกับความต้องการนั้น
4. ศึกษาปัญหาต่างๆ ของครู ทำความเข้าใจปัญหานั้นพร้อมกับพิจารณาหาทางช่วยแก้ไข
5. ชักจูงให้คุณวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน
6. การแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ควรเปิดโอกาสให้คุณได้ใช้ความคิดและลงมือกระทำเองให้มากที่สุด
7. รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ของครูแล้วนำมาพิจารณาร่วมกัน
8. ช่วยจัดหาแหล่งวิชาการ อุปกรณ์การสอนตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ให้แก่ครู
9. ช่วยเหลือครูในการจัดเอกสาร หนังสือและตำราต่างๆ

10. ช่วยให้ครูรู้จักจัดหา หรือประดิษฐ์วัสดุอุปกรณ์การสอนที่ขาดแคลนด้วยตนเองโดยพยายามใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น

11. หาทางให้โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานที่ใกล้เคียงมีความสัมพันธ์กันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

12. ยอมรับนับถือบุคลากรที่ร่วมงานในโรงเรียนนั้นๆ และแสดงให้เห็นว่าเขาก็มีความสำคัญต่อสถาบันนั้นๆ ด้วย

13. ช่วยให้ครูได้แสดงกิจกรรมและผลงานต่างๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบโดยสม่ำเสมอ

14. ต้องทำความเข้าใจกับผู้บริหาร โรงเรียน ในส่วนที่เป็นหน้าที่และความรับผิดชอบของกันและกัน

15. ช่วยประสานงานระหว่างโรงเรียนกับองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

16. รวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์มาทำการวิเคราะห์หวัจย

17. ทำความเข้าใจเรื่องราวต่างๆ ของการศึกษาอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อจะได้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

วินัย เกษมเศรษฐ (2521) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. หลักสภาพผู้นำ คือการใช้อิทธิพลของบุคคลทำให้บรรลุเป้าประสงค์

2. หลักความร่วมมือ คือการร่วมพลังเพื่อเหตุร่วมกัน

3. หลักการเห็นใจ คือการคำนึงถึงผู้อื่นในทางที่ดี

4. หลักการสร้างสรรค์ คือการใช้พลังในการผลิตหรือมีความคิดใหม่

5. หลักบูรณาการ คือการรวมสิ่งที่อยู่กระจัดกระจายให้เข้าสู่ภาวะสมบูรณ์

6. หลักมุ่งชุมชน คือการแสวงหาปัจจัยมาปรับปรุงชุมชนให้ดีขึ้น

7. หลักการวางแผน คือการวิเคราะห์และหาทางแก้ปัญหาในอนาคต

8. หลักการยืดหยุ่น คือการจัดที่พร้อมอยู่เสมอที่จะสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป

9. หลักวัตถุวิสัย คือคุณภาพที่เป็นผลจากหลักสภาพความจริง

10. หลักการประเมินผล คือการหาความจริงหรือหาข้อมูลที่ได้จากการวัดผลที่นำมาหาค่าและนัยสำคัญตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ชารี มณีศรี (2538) ได้กำหนดหลักการนิเทศไว้ว่า

1. การนิเทศเป็นการช่วยกระตุ้นเตือน การประสานงานและแนะนำให้เกิดความเจริญงอกงามแก่ครูโดยทั่วไป อาจทำได้โดย

1.1 จัดให้มีการฝึกอบรมด้านวิชาชีพ เพื่อให้ครูได้ทราบหลักวิธีการสอนทั่วไป

1.2 พัฒนาหลักวิชาความรู้ ใช้เทคนิควิธีการสอนให้มีประสิทธิภาพ

- 1.3 มีความเชื่อมั่นในการสอน มีประสบการณ์ในการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน
- 1.4 พัฒนาทัศนคติในการทำงานให้อยู่ในเกณฑ์ดี
- 1.5 ปรับปรุงแบบประมวลการเรียนการสอน โครงการสอน จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร (Co-curricular activities) อันเป็นส่วนหนึ่ง ในการเสริมสร้างประสบการณ์แก่ผู้เรียน
- 1.6 จัดทำวัสดุอุปกรณ์การสอนชนิดต่างๆ ทั้งที่หาได้ในโรงเรียนและในท้องถิ่น
- 1.7 เข้าใจเทคนิคการประเมินผล ช่วยให้มีประสบการณ์ในการเตรียมเครื่องมือประเมินผลชนิดต่างๆ สรุปผลการวัดผล และวางแผนช่วยเหลือเด็กผู้เรียนล้าหลัง

2. การนิเทศตั้งอยู่บนรากฐานของประชาธิปไตย

- 2.1 ครูใหญ่เป็นผู้นำทางการศึกษา (ด้านวิชาการ) มากกว่าที่จะเป็นโดยตำแหน่ง (Status-based)
- 2.2 ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ครูได้ใช้ความสามารถเพื่อปรับปรุงการเรียนของเด็กให้ดีขึ้น
- 2.3 เปิดโอกาสให้ครูมีอิสระ กระตุ้นให้มีความคิดริเริ่ม มีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย
- 2.4 อำนาจหน้าที่ เป็นอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากกลุ่ม เพื่อผลประโยชน์ของหมู่คณะ
- 2.5 ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision-making)
- 2.6 อำนาจ (Authority) ย่อมเปลี่ยนแปลงตามครรลองคลองธรรม ทุกคนมีโอกาสที่จะเป็นผู้นำ หากมีความสามารถ
- 2.7 การร่วมมือกันระหว่างครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ คือการช่วยแก้ปัญหาด้านการเรียนการสอน

3. การนิเทศเป็นกระบวนการส่งเสริมสร้างสรรค์

- 3.1 ควรหลีกเลี่ยงการบังคับ การปฏิบัติที่ไม่ซื่อตรง (Cajoling) การประเมินค่าเข้มงวด ตรวจตรา จัดมาตรฐานและพิธีรีตรอง
- 3.2 สร้างบรรยากาศให้ครูได้พยายามคิดหาวิธีทำงานแบบใหม่ๆ และครูอยากจะทำสร้างสรรค์หากเขารู้สึกมีความมั่นคงพอ
- 3.3 ปล่อยให้ครูได้คิดสร้างสรรค์ตามสติปัญญาของแต่ละคน

4. การนิเทศกับการปรับปรุงหลักสูตรเป็นงานที่เกี่ยวข้องกัน

- 4.1 งานนิเทศและงานพัฒนาหลักสูตรไม่แยกกัน
- 4.2 การนิเทศเกี่ยวข้องกับปัญหาของการใช้หลักสูตร การพัฒนาวัสดุอุปกรณ์ การใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับการวางแผนพัฒนาหลักสูตร

5. การนิเทศคือการสร้างมนุษยสัมพันธ์

- 5.1 ขอมรับนับถือบุคคลอื่น เป็นพื้นฐานในการสร้างมนุษยสัมพันธ์
- 5.2 เห็นอกเห็นใจคนอื่น ตรงไปตรงมา
- 5.3 หาโอกาสให้ความร่วมมือช่วยเหลือเพื่อสร้างมิตรไมตรี (Goodwill)

6. การนิเทศมุ่งส่งเสริมบำรุงขวัญ

- 6.1 ขวัญกำลังใจของครูสูง ย่อมทำให้การสอนดีตามไปด้วย
- 6.2 สัมฤทธิ์ผลการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับขวัญกำลังใจของครูที่ให้ ขวัญและกำลังใจของครูดี การเรียนของเด็กก็จะดีตามไปด้วย

7. การนิเทศมีจุดมุ่งหมายที่จะขจัดช่องว่างระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยเฉพาะในเขตชนบท

- 7.1 ศึกษาและวางแผนเพื่อทราบความต้องการและปัญหาในชุมชนชนบท
- 7.2 ช่วยเหลือครู เร่งเร้าครู ให้สำรวจการใช้แหล่งทรัพยากรในชนบทให้เกิดประโยชน์
- 7.3 ร่วมมือกับผู้นำในชนบทในการวางแผนปรับปรุงโรงเรียนและชุมชน
- 7.4 ช่วยครูในการพัฒนาหลักสูตรให้เข้ากับสภาพของชนบท ปรับปรุงเทคนิควิธีการสอนให้เหมาะสมกับเด็กในชนบท
- 7.5 ส่งเสริมให้ครูจัดแสดงกิจกรรมต่างๆ เช่น การสาธิตทางการเกษตร สืบค้นหาศิลปะวัฒนธรรม การอยู่แคมป์ เป็นต้น

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษาควรจะต้องอยู่บนหลักการที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีการวางแผนงานอย่างเป็นระเบียบ เป็นประชาธิปไตย รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถเชิงสร้างสรรค์ ทั้งด้านความคิดเห็นและการกระทำใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้วย

บันลือ พุกกะวัน (2535) ได้กล่าวถึงหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศเพื่อป้องกัน (Preventive) เป็นการวางระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่จะเป็นการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในโรงเรียน
2. การนิเทศเพื่อก่อ (Constructive) เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอน การมีและใช้แผนการสอน การส่งเสริมให้กำลังใจแก่ครูผู้สอน การผลิตและใช้อุปกรณ์การสอน การใช้วิธีการสอนเป็นกลุ่ม

3. การนิเทศเพื่อสร้างสรรค์ (Creative) การส่งเสริมให้ครูใช้ผลการวิจัยทางการศึกษาหรือทดลองการสอนใหม่ๆ หรือผลิตคิดค้นการสร้างอุปกรณ์การสอนใหม่ๆ ตลอดจนวิธีการใหม่ๆ

4. การนิเทศเพื่อแก้ไข (Corrective) เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติการสอนอาจมีข้อบกพร่อง ก็ใช้การนิเทศเพื่อแก้ไขได้

จากหลักการนิเทศการศึกษาที่นักการศึกษาได้กล่าวมาแล้วข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า หลักการนิเทศการศึกษานั้นควรจะถูกต้องตามหลักวิชา เป็นกระบวนการส่งเสริมสร้างสรรค์ มีความเป็นประชาธิปไตย

ความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา

สาเหตุที่ต้องมีการนิเทศการศึกษายุ่่นั้น ได้มีนักการศึกษาอ้างถึงความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศการศึกษาไว้ต่างๆ กัน ดังนี้

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศการศึกษาด้วยเหตุผลต่อไปนี้ คือ

1. กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคม (Social Change) ศึกษาพิเศษก็ต้องทำตัวเป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาโดยทำงานร่วมกับครู อาจารย์ คณะครู คณะบุคคล ตัวอย่างเช่นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกษตรเป็นสังคมอุตสาหกรรม หรือการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในระดับต่างๆ เช่น ประถม มัธยม เป็นต้น

2. การผลิตครู สถาบันผลิตครู ผลิตครูไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทำอย่างไรถึงจะผลิตครูให้มีประสิทธิภาพได้ เพราะการผลิตครูนั้นเพื่อไปทำงานในสถานศึกษาจะต้องมีการอบรมประจำการ (Inservice Training) อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ครูเป็นผู้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม

3. มาตรฐานการศึกษา (Standardization) ในการรักษามาตรฐานของการศึกษานั้นต้องอาศัยผู้ชำนาญ โดยเลือกจากผู้มีความรู้มาทำงานและช่วยนิเทศความรู้ใหม่ๆ ให้แก่ครูที่ทำการสอนให้มีความคิดกว้างไกล ก้าวหน้าทันกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

บันลือ พุกกะวัน (2535) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะต้องเป็นสิ่งที่ควบคู่กับการจัดการศึกษาทุกระดับไว้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาทุกระดับจะต้องรับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการดำรงชีวิตในปัจจุบัน การนิเทศการศึกษาย่อมจะช่วยให้มีการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องทันกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

2. เนื่องจากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างไม่หยุดยั้ง ตลอดจนแนวคิดทางการสอนใหม่ได้รับการค้นพบจากการค้นคว้าวิจัยตลอดเวลา จึงจำเป็นต้องมีการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจที่จะใช้นวัตกรรมในการเรียนการสอนได้ทันสมัย

3. วิชาชีพทางการสอนเป็นวิชาชีพชั้นสูง จำต้องได้รับการพัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้าให้สอดคล้องสมกับวิชาชีพชั้นสูงอย่างแท้จริง ครูเท่านั้นจะสอนได้และสอนได้ทันสมัย มิใช่ใครๆ ก็สอนได้ ซึ่งเป็นธรรมชาติของการพัฒนาวิชาชีพชั้นสูงที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญในการนิเทศการศึกษาช่วยในการพัฒนาวิชาชีพ

4. งานการจัดการศึกษาเป็นงานที่ละเอียดอ่อนและลึกซึ้ง มักจะประสบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ครูผู้สอน เด็กผู้เรียน พ่อแม่และผู้ปกครองจากสังคมที่เปลี่ยนแปลงตามข้อ 1 จำเป็นต้องใช้เทคนิคเข้าช่วยแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ทั้งทางวิชาการ และการดำรงชีวิตที่ดีแก่เยาวชนของชาติ

5. เป็นธรรมชาติของการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการสอนทั้งปริมาณคุณภาพทางการสอน และระยะเวลาอันยาวนานในการสอนของครูแตกต่างกันมาก จำเป็นต้องใช้วิธีการนิเทศเข้าช่วยพัฒนาทั้งทางด้านวิชาการและจิตใจของครูผู้สอนควบคู่กัน

6. ความต้องการในการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้สอดคล้องกับธรรมชาติระเบียบประเพณีท้องถิ่น จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ของศึกษานิเทศก์และผู้นิเทศ ที่จะชี้แนะและพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวขึ้น

7. งานนิเทศการศึกษาอีกส่วนหนึ่งซึ่งจำเป็นต้องให้ผลการวิจัยทางการศึกษาใหม่ๆ มาช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนผลแห่งการค้นคว้าทดลองทางวิชาการนั้นย่อมต้องอาศัยการนิเทศการศึกษาเป็นตัวประสานสัมพันธ์กับครูผู้สอนได้ดี

ชาอุษัย อาจินสมจาร (2523) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นในการให้บริการทางวิชาการ เพราะการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนและยุ่งยากที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคล การนิเทศการศึกษาเป็นการบริการแก่ครูจำนวนมาก ที่มีความสามารถต่างๆ กัน อีกประการหนึ่งการศึกษาได้ขยายตัวไปอย่างมาก ดังนั้นจึงต้องอาศัยความช่วยเหลือต่อไป

2. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อความเจริญงอกงามของครู แม้ว่าครูจะได้รับการฝึกฝนมาเป็นอย่างดีแล้วก็ตาม แต่ครูก็ต้องปรับปรุงฝึกฝนอยู่เสมอในขณะที่ทำงานในสถานการณืจริง

3. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอนเนื่องจากครูต้องปฏิบัติงานในกิจกรรมต่างๆ กัน และต้องเผชิญกับภาวะที่ค่อนข้างหนัก ครูจึงไม่อาจตลอดเวลาได้มากเพียงพอต่อการเตรียมการสอน การนิเทศการศึกษาจึงสามารถลดภาระของครูได้ในกรณีดังกล่าว

4. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ ทำให้เกิดพัฒนาการทางการศึกษา ทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์และจากการอภิปราย จากการค้นพบของการวิจัยมีความจำเป็นต่อความเจริญเติบโตดังกล่าว การนิเทศการศึกษาสามารถให้บริการได้

5. การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาชีพแบบประชาธิปไตย การนิเทศการศึกษาสามารถให้ประโยชน์ทางสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังสามารถรวมพลังของทุกคนที่ร่วมอยู่ในกระบวนการทางการศึกษาด้วย

วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกู และคณะ (2520) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศการศึกษาว่า

1. สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ การศึกษาจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย ศึกษานิเทศก์จึงเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในองค์การที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. ความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ เพิ่มขึ้นโดยไม่หยุดยั้ง แม้แนวคิดในเรื่องการเรียนการสอนก็เกิดขึ้นมาใหม่อยู่ตลอดเวลา จำเป็นที่ครูต้องติดตามศึกษาให้มีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ แต่เนื่องจากภาระหน้าที่ในงานสอนมีอยู่มาก ศึกษานิเทศก์จึงเป็นฝ่ายต้องรับผิดชอบช่วยเหลือในเรื่องนี้

3. การแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ เพื่อให้การเรียนการสอนพัฒนาขึ้นจำเป็นต้องมีผู้ชำนาญงานโดยเฉพาะ ศึกษานิเทศก์เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อการนี้

4. การศึกษาของประเทศไม่อาจรักษามาตรฐานไว้ได้ถ้าขาดบุคคลที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลระบบการเรียนการสอนในโรงเรียน

วินัย เกษมเศรษฐ (2521) กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. กระบวนการเปลี่ยนแปลงของสังคม เมื่อสังคมเปลี่ยนไปการศึกษาจึงต้องเปลี่ยนให้สอดคล้องด้วย เช่นการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร พ.ศ.2521 ศึกษานิเทศก์ต้องเป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่โรงเรียนโดยทำงานร่วมกับครู คณะครูหรือองค์การที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

2. การแบ่งงาน หน้าที่ของส่วนราชการใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ต้องมีองค์ประกอบของงาน 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายบริหารและธุรการ กับฝ่ายวิชาการศึกษานิเทศก์อยู่ฝ่ายวิชาการมีหน้าที่นิเทศให้บุคคลปฏิบัติหน้าที่ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

3. ความชำนาญในการแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ที่ทำให้การเรียนการสอนดีขึ้นจะต้องมีผู้ทำงานโดยคัดเลือกจากผู้มีความรู้ความสามารถ ความประพฤติและประสบการณ์มาทำการนิเทศ

4. มาตรฐานการศึกษา ปกติโรงเรียนจะแบ่งงานออกเป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายธุรการ ฝ่ายบริการและวิชาการในฝ่ายวิชาการจะมีหัวหน้าสาขาวิชาหรือผู้ช่วย ทำหน้าที่นี้เทศในโรงเรียนอยู่แล้ว แต่มีข้อจำกัดตรงที่ใช้ครูเป็นผู้กระทำที่ชนะหรือความชำนาญจึงแคบและไม่อาจรักษามาตรฐานการศึกษาระดับประเทศ เนื่องจากนิเทศในโรงเรียนเท่านั้น

จากความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาที่กล่าวมา พอจะสรุปได้ว่าการนิเทศการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งในด้านการพัฒนาการเรียนการสอน ช่วยในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพสังคม และเป็นการพัฒนาด้านวิชาชีพ และนอกจากนี้เนื่องจากทางด้านสังคมและเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ การนิเทศการศึกษาจะเป็นตัวนำแห่งการเปลี่ยนแปลงนั้นให้เหมาะสมอยู่เสมอ

บุคลากรทางการนิเทศ

หวน พันธุ์พันธ์ (2528) กล่าวว่า บุคคลที่ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ได้แก่

1. ผู้บริหารการศึกษา คือ ผู้บริหารระดับกระทรวง กรม จังหวัดและอำเภอ ซึ่งได้แก่ รัฐมนตรี อธิบดี ศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดและหัวหน้าการประถมอำเภอ เป็นต้น ผู้บริหารเหล่านี้ย่อมมีหน้าที่บริหารการศึกษาในหลายๆ ด้านซึ่งครอบคลุมการนิเทศการศึกษาด้วย
- 2.ศึกษานิเทศก์ คือ บุคคลที่มีหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาโดยตำแหน่ง ซึ่งปัจจุบันมีศึกษานิเทศก์กรม ศึกษานิเทศก์เขต ศึกษานิเทศก์จังหวัดและศึกษานิเทศก์อำเภอ เป็นต้น
3. ผู้บริหารโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวด เป็นต้น
4. ผู้เชี่ยวชาญ คือ บุคคลที่โรงเรียนเชิญมาเป็นวิทยากรเพื่อช่วยเหลือแนะนำ และให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนของครู

ชาลี มณีสรี (2538) ได้กล่าวถึงบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาของไทย แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญในการเรียนการสอนวิชาเฉพาะ
- กลุ่มที่ 2 ศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่โดยตรง
- กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารการศึกษา
- กลุ่มที่ 4 ครู

สรุปได้ว่า บุคลากรทางการนิเทศการศึกษา คือ ผู้เชี่ยวชาญ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหาร การศึกษาและครู

หน้าที่ของศึกษานิเทศก์

แฮริส (Harris,1985) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาที่ดีจะต้องอาศัยทักษะเบื้องต้นและกระบวนการที่ดี ศึกษานิเทศก์เป็นนักวิชาการระดับสูง หน้าที่สำคัญในการนิเทศการศึกษาคือ การทำงานร่วมกับบุคคลอื่น เช่น ครู ผู้ปกครองและศึกษานิเทศก์ด้วยกัน แฮริส (Harris) ได้เสนอหน้าที่ ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ไว้ 10 ประการ คือ

1. พัฒนาหลักสูตร
2. จัดระบบการสอนแนะนำการสอน
3. จัดครูทำการสอน
4. เตรียมเครื่องอำนวยความสะดวก
5. เตรียมวัสดุอุปกรณ์
6. เตรียมอบรมครูประจำการ
7. จัดปฐมนิเทศครูใหม่
8. ช่วยเหลือบริการพิเศษเกี่ยวกับการสอน
9. สร้างความสัมพันธ์กับประชาชนทั่วไป
10. การประเมินผลการสอน

ลูซิโอ และแมคเนील (Lucio and McNeil,1962) กล่าวว่าหน้าที่ของศึกษานิเทศก์มี ประการ คือ

1. การวางแผน ศึกษานิเทศก์ต้องรู้จักวางแผนปฏิบัติงานของตนเอง และหมั่นคณะเพื่อพัฒนา นโยบายทางการศึกษา
2. การบริหาร ศึกษานิเทศก์ควรตัดสินใจทำงานด้วยตนเองเพื่อความคล่องตัวของ การปฏิบัติงาน
3. การนิเทศ ศึกษานิเทศก์มีหน้าที่ช่วยปรับปรุงคุณภาพการศึกษาและการสอนให้ดีขึ้น
4. การพัฒนาหลักสูตร ศึกษานิเทศก์ต้องมีส่วนร่วมช่วยปรับปรุงหลักสูตร จัดทำคู่มือครูและ ช่วยเหลือแบบเรียนให้แก่โรงเรียน
5. การสาธิตการสอน ศึกษานิเทศก์ควรสาธิตการสอนให้ครูดูได้ด้วยตนเอง หรือจัดให้บุคคล อื่นสาธิตให้ดู

6. การวิจัย ศึกษานิเทศก์ควรทำการวิเคราะห์ ค้นคว้าทดลองเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้การสอน ด้วยวิธีวิจัยอย่างมีระเบียบแบบแผน พร้อมทั้งเสนอแนะความคิดใหม่ๆ และผลการวิจัยให้ครูทราบ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย ศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2533 ได้กำหนดไว้ 8 ข้อ ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน และการนิเทศการศึกษา
2. เผยแพร่ความรู้ด้านเทคโนโลยี นวัตกรรมและผลการวิเคราะห์วิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการ ปฏิบัติงานของบุคคลในสังกัด
3. นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา
4. ประสานงานทางด้านวิชาการแก่หน่วยงานทางการศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
5. ดำเนินการส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียน เพื่อให้เกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการ เรียนการสอน และจัดกิจกรรมการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
6. ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานทางการศึกษาตามแผนงานและโครงการที่กระทรวง ทบวง กรมต่างๆ มอบหมายและขอความร่วมมือ
7. พัฒนานิเทศและให้บริการทางการศึกษา
8. งานวิชาการอื่นๆ ที่ผู้บังคับบัญชามอบหมาย

จากข้อคิดเห็นของนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า หน้าที่ของศึกษานิเทศก์ คือ การ พัฒนาหลักสูตร การปรับปรุงการเรียนการสอน การค้นคว้าทดลอง การวิเคราะห์วิจัย การพัฒนาครู การนิเทศติดตามและประเมินผลทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ความเป็นมาของเขตพื้นที่การศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)พ.ศ.2545 ได้ กำหนดความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนา คนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจและสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มี จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 8) ใน การจัดการศึกษาให้ยึดหลัก (1)เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน (2)ให้สังคมมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา (3)การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

จากความมุ่งหมายและหลักการดังกล่าว นำไปสู่การจัดโครงสร้างและหน้าที่ของระดับกระทรวงศึกษาธิการ ในเรื่องของการบริหารและการจัดการให้กระจายอำนาจไปยังเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษา กล่าวคือ ได้บัญญัติให้การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและ อุดมศึกษาระดับที่ต่ำกว่าปริญญาตรี ให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษาโดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากรเป็นหลัก และความเหมาะสมด้านอื่นๆ และให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของ สภาการศึกษาที่มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 37)

ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจ หน้าที่ในการกำกับ ดูแลสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี รวมทั้งพิจารณาจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษา เอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัด การศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของ บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย รวมทั้งการกำกับ ดูแลหน่วยงานด้าน ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่การศึกษา (มาตรา 38)

ทั้งนี้ ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (มาตรา 39)

จากบทบัญญัติดังกล่าว เมื่อพิจารณาโดยรวมจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ต้องการให้การบริหารจัดการด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม มีการดำเนินการในระดับ เขตพื้นที่การศึกษาที่มีความคล่องตัว มีความเป็นอิสระที่บริหารจัดการโดยองค์กรบุคคล ดังนั้น เขตพื้นที่การศึกษาจึงเป็นองค์กรสำคัญในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามความมุ่งหมาย และหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และอาศัยอำนาจตามความมาตรา 5 และมาตรา 37 วรรค 3 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กับมาตรา 33 วรรคสอง และมาตรา 76 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่สภาการศึกษาจึงกำหนดเขตพื้นที่ การศึกษา เพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 175 เขต โดยมีรายละเอียด ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องกำหนดเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ 7 กรกฎาคม 2546

บทบาทหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

พระราชบัญญัติระเบียบการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ มาตรา 33 กำหนดให้การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม และความเหมาะสมด้านอื่นด้วย โดยมีมาตรา 34 ให้จัดระเบียบบริหารราชการของเขตพื้นที่การศึกษา ดังนี้

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น การแบ่งส่วนราชการภายในและอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละเขตพื้นที่ศึกษากำหนด

2. สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น การแบ่งส่วนราชการภายในและอำนาจหน้าที่ให้เห็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละเขตพื้นที่ศึกษากำหนด

นอกจากนี้ในมาตรา 36 ยังระบุให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว และองค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ข้างต้น นอกจากนี้เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทำหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 36 โดยให้มี อำนาจหน้าที่ (มาตรา 37) ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

3. รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจึงเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับ ดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่ดำเนินการไปตามอำนาจ หน้าที่ของคณะกรรมการเขต

พื้นที่การศึกษา นอกจากนี้ตามมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ มาตรา 37 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 ยังกำหนด อำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนาและมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับ นโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของ ท้องถิ่น

2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขต พื้นที่การศึกษา แจกจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบและกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้งบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา

4. กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6. ประสานระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัด และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7. ดำเนินการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา

8. พิจารณาการแบ่งส่วนราชการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง

9. พัฒนางานด้านวิชาการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่น ที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

11. ดำเนินการและประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนผู้วิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่ การศึกษา

12. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

13. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กร หน่วยงานภาครัฐ เอกชนและองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา

14. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใด โดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

อำนาจหน้าที่ของเขตพื้นที่การศึกษา

ตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกระจายอำนาจและการมอบอำนาจได้มอบอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2546 ไว้ดังนี้

1. ด้านวิชาการ มีอำนาจหน้าที่จัดทำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษาพัฒนาสาระของหลักสูตรให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ วิจัยและพัฒนาการศึกษา ส่งเสริมพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งเสริมคุณภาพการศึกษาตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูบุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ทั้งนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

2. ด้านงบประมาณ มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายแผนพัฒนามาตรฐานการศึกษา แจ้างหลักเกณฑ์ มาตรฐานขั้นตอนและวิธีการจัดตั้งงบประมาณในสถานศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์ความเหมาะสมในการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และเสนอของบประมาณตามวงเงินงบประมาณที่กำหนดไปยังสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมโรงเรียนเอกชนแล้วแต่กรณี เสนอแนะการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งผลการจัดสรรงบประมาณให้สถานศึกษาดำเนินงานรวมทั้งติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา

3. ด้านการบริหารทั่วไป มีอำนาจหน้าที่จัดทำและพัฒนาเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา มาตรฐานการศึกษา การวิจัยและพัฒนา นโยบาย การรับนักเรียน การจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา การประชาสัมพันธ์จัดการศึกษา งานเลขานุการคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินและรายงานผลการบริหารและการจัดการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา การสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอก การระดมทรัพยากร การประสานความร่วมมือกับเขตพื้นที่การศึกษาอื่น หน่วยงาน องค์กรในประเทศ การประสานงานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย การประสาน ส่งเสริมการจัด

การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ

นอกจากนี้สำนักงานเขตพื้นที่ยังกำหนดขอบข่ายความรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 ใน 4 ด้านด้วยกัน คือ

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ มีหลักการและแนวคิดดังนี้

1.1 ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

1.2 มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุด

1.3 มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้

1.4 มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

โดยมีขอบข่ายภารกิจได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

2. ด้านการบริหารงบประมาณ มีหลักการและแนวคิดดังนี้

2.1 ยึดหลักความเท่าเทียมกันและความเสมอภาคทางโอกาสการศึกษาของผู้เรียนในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรัฐจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลสำหรับผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่สถานศึกษาของรัฐและเอกชนอย่างเท่าเทียมกัน และจัดสรรเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียนที่มีลักษณะพิเศษตามความจำเป็น

2.2 มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณ โดยให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ มีความคล่องตัวควบคู่กับความโปร่งใสและความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงานและทรัพยากรที่ใช้

2.3 ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นวงเงินรวมแก่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

2.4 มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณตามมาตรฐานการจัดการทางการเงินทั้ง 7 ด้าน คือการวางแผนงบประมาณ การคำนวณต้นทุนผลผลิต การจัดระบบการจัดหาพัสดุ การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การบริหารสินทรัพย์และการตรวจสอบภายใน

2.5 มุ่งส่งเสริมการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณการเงินและทรัพย์สินจากทุกส่วนของสังคมมาใช้ในการจัดและพัฒนาการศึกษา

โดยมีขอบข่ายภารกิจได้แก่ การจัดตั้งงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชีและการบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3. ด้านการบริหารงานบุคคล มีหลักการและแนวคิดดังนี้

3.1 ยึดหลักการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3.2 ยึดหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษา (ดำเนินการในรูปของ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา)

3.3 ยึดหลักธรรมมาภิบาล

โดยมีขอบข่ายภารกิจ ได้แก่ การวางแผนอัตรากำลัง การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง และการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น

4. ด้านการบริหารทั่วไป มีหลักการและแนวคิดดังนี้

4.1 ยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยเขตพื้นที่ศึกษามีหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานในเชิงนโยบายให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของชาติ

4.2 มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารและการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตามกฎเกณฑ์ กติกา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

4.3 มุ่งพัฒนาองค์กรทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ให้เป็นองค์กรสมัยใหม่โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ที่เหมาะสมสามารถเชื่อมโยง ติดต่อ สื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วยระบบเครือข่ายและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4.4 การบริหารงานทั่วไปเป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยประสานส่งเสริมและสนับสนุนให้การบริหารงานอื่นๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ตลอดจนการจัดและให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่น

โดยมีขอบข่ายภารกิจ ได้แก่ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา และการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา เป็นต้น

โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2546 กำหนดให้สอดคล้องกับภารกิจหลักและรองรับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ มีความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ มีความยืดหยุ่นและพร้อมต่อการปรับเปลี่ยนมุ่งสู่สัมฤทธิ์ผลตามภารกิจ ความคุ้มค่า ลดขั้นตอนการบริหาร เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารจัดการคำนึงถึงระดับประเภท ปริมาณและคุณภาพของสถานศึกษา ผู้รับบริการและความเหมาะสมด้านอื่น และกฎกระทรวงดังกล่าวได้กำหนดให้สำนักงานเขตมีส่วนราชการเบื้องต้น 5 กลุ่มคือ

1. กลุ่มอำนาจการ
2. กลุ่มบริหารงานบุคคล
3. กลุ่มนโยบายและแผน
4. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
5. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

โครงสร้างดังกล่าว ได้เป็นพื้นฐานในการแบ่งส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำหรับเขตพื้นที่การศึกษาใดมีความพร้อมและมีความคล่องตัว ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่สามารถเพิ่มศูนย์หรือหน่วยงานมีฐานะเทียบเท่ากลุ่มงาน โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นประกาศสำนักงานเขต โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา

โครงสร้างสายการบังคับบัญชาในเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาแบ่งสายบังคับบัญชาเป็น 2 สาย คือ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาจำนวนตามปริมาณของภารกิจงานเป็นผู้บังคับบัญชาต่อจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาอีกทีหนึ่ง ที่มากำกับควบคุมดูแลการบริหารจัดการผู้ตรวจราชการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มและข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

2. สถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาต่อจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา ที่มากำกับ ควบคุมดูแลการบริหารจัดการข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2546 กำหนดให้สอดคล้องกับภารกิจหลักและรองรับการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่ที่มีส่วนราชการเบื้องต้น 5 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มผู้อำนวยการ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา และกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาไปที่กลุ่ม นิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา รายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา

แนวคิด

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นกลุ่มงานดำเนินงานเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ผู้เรียนทั้งระบบ นอกกระบบและตามอัชฌาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้มีแนวทางการนิเทศ การบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
2. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ
3. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษา มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติ
4. เพื่อส่งเสริมการพัฒนา การวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้มีคุณภาพ
4. เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา
5. เพื่อส่งเสริมการศึกษา วิจัยและพัฒนาให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน

ขอบข่ายภารกิจ

1. กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้
 - 1.1 งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ
 - 1.2 งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.3 งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
2. กลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา
 - 2.1 งานส่งเสริมการวัด และประเมินผลการศึกษา
 - 2.2 งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัด และประเมินผลการศึกษา
 - 2.3 งานติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการวัดและประเมินผลการศึกษา
 - 2.4 งานทดสอบทางการศึกษา
3. กลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 3.1 งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
 - 3.2 งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
4. กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา
 - 4.1 งานส่งเสริม และพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้
 - 4.2 งานส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

4.3 งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

4.4 งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา

5. กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

5.1 งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

5.2 งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

5.3 งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

5.4 งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

6. กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

6.1 งานพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ

6.2 งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

6.3 งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

1. กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

1.1 งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษและผู้มีความสามารถพิเศษ

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ศึกษานโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งวิเคราะห์แนวโน้มและทิศทางในการจัดการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ
2. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษทั้งในและต่างประเทศ
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษามีความพร้อมในการจัดการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ ในรูปแบบที่เหมาะสมกับศักยภาพของสถานศึกษา โดย
 - 3.1 พัฒนาครู ผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถจัดการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ และดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาหลักสูตรได้
 - 3.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ

4. นิเทศ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ และให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาในด้านการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง
5. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ที่จัดการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

นักเรียนก่อนวัยเรียน ผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ ได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาย่างทั่วถึง ในสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้โดยครูและผู้บริหารการศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจและมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและมีความทันสมัยอยู่เสมอ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.2 งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และมาตรฐานการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
2. ศึกษา รวบรวมข้อมูลและจัดทำระบบสารสนเทศ รวมทั้งส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินการดังนี้
 - 2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร
 - 2.2 รวบรวมข้อมูลแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการหลักสูตร
3. พัฒนาคู่มือผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดหลักสูตรเฉพาะด้าน เช่น โรงเรียนสองภาษา โรงเรียนตามแนวพุทธ โรงเรียนวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี โรงเรียนอัจฉริยะ

6. ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาตามอัธยาศัย เช่น Home School การศึกษาที่จัดในสถานประกอบการ ฯลฯ เป็นต้น
7. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
8. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษา พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากการวิจัยในชั้นเรียนและการนิเทศภายใน
9. ดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตามการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา และนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนพัฒนา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

นักเรียนวัยเรียนทุกคนที่อยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้รับการจัดการเรียนรู้โดยครู และผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ และมีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

1.3 งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์วิจัยการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ศึกษาสภาพ งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
2. ดำเนินการวิจัยการบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
3. สนับสนุนการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาหลักสูตร และการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครู ผู้บริหารตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง
4. เผยแพร่ผลงานการศึกษา วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
5. นำผลการวิจัยไปกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนางานบริหารหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีผลการศึกษา วิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2. กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา

2.1 งานส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษา

ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติ

1. ส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเอง โดยศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการวัดผล และประเมินผลการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
2. ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู ให้ใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลในสถานศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
3. ศึกษา วิเคราะห์ รูปแบบ วิธีการในการพัฒนาแนวทางการวัดผลและประเมินผลในสถานศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
4. จัดทำคู่มือการวัดผล เทียบโอนผลการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

1. ครูและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งการวัดผลการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย
2. การวัดผลและประเมินผลสอดคล้องตามแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และตามสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ครูและผู้เกี่ยวข้องใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล และนำผลการวัดและประเมินผลไปพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนแต่ละบุคคล

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540

2.2 งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. รวบรวมเครื่องมือการวัดและประเมินผลการศึกษา
2. ศึกษา วิเคราะห์ เครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่มีผู้จัดทำแล้ว คัดเลือกให้เหมาะสมกับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
3. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ครอบคลุมด้านต่อไปนี้
 - 3.1 เครื่องมือวัดและประเมินผลตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ
 - 3.2 เครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 3.3 เครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง
 - 3.4 เครื่องมือวัดและประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์
 - 3.5 เครื่องมือวัดและประเมินผลความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ
4. บริการเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาแก่สถานศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

มีคลังเครื่องมือวัดและประเมินผลระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2.3 งานติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การวัดและประเมินผลการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ศึกษา วิเคราะห์ แนวทางในการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการศึกษา
2. ดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการศึกษา
3. จัดทำรายงาน การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการศึกษา
4. เผยแพร่ผล การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีการวัดผลและประเมินผลการศึกษาที่ถูกต้อง และมีคุณภาพ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2.4 งานทดสอบทางการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับระบบ วิธีการ เครื่องมือวัดและประเมินผล การศึกษา
2. วางแผนการทดสอบทางการศึกษา ให้ครอบคลุมสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม สาระของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. กำหนดแนวทางในการทดสอบทางการศึกษา ให้สอดคล้องตามที่ กระทรวงศึกษาธิการและสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติกำหนด
4. ประสานความร่วมมือกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ
5. ดำเนินการทดสอบทางการศึกษาและให้บริการสอบวัดความรู้ ความสามารถให้ นักเรียน
6. พัฒนาค้างข้อสอบมาตรฐานการศึกษา
7. จัดสร้างโปรแกรมเก็บข้อมูลคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนทุกกลุ่มสาระการ เรียนรู้

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

มีคลังข้อสอบมาตรฐานการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และมี ข้อมูลคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2540

3. กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

3.1 งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ศึกษา ความต้องการสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
2. ดำเนินการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี รวมทั้งสื่อต้นแบบของ หน่วยงานเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือตามความต้องการของสถานศึกษา

3. ส่งเสริมและพัฒนาครู ผู้บริหาร ให้มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี
4. นิเทศติดตาม และประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ
5. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างคุ้มค่า

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

3.2งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติ

1. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา
2. วิจัยเพื่อพัฒนาสื่อต้นแบบ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาที่ดำเนินการ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนผลการวิเคราะห์ วิจัย นำไปใช้และเผยแพร่สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกแห่ง ได้ศึกษาและนำตัวผลการวิเคราะห์วิจัยไปใช้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

4. กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

4.1 งานส่งเสริม และพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. รวบรวม จัดทำ ระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับพัฒนาระบบการนิเทศ และจัดกระบวนการเรียนรู้
2. ศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการของการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้
3. จัดทำแผนการส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้
4. ดำเนินการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และโครงการเป็นฐาน ดังนี้
 - 4.1 การนิเทศโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เช่น ส่งเสริมฝ่ายบริหารเป็นหลักในการนิเทศภายใน ส่งเสริมครูเป็นผู้สร้างกัลยาณมิตร นิเทศภายใน ส่งเสริมเครือข่ายการนิเทศ ครูต้นแบบ ครูแกนนำ ผู้ปกครอง ชุมชนและภูมิปัญญา ส่งเสริมการนิเทศภายนอก รวมทั้งส่งเสริมการนิเทศที่มีการรวมพลังจากทุกฝ่าย
 - 4.2 การนิเทศโดยใช้โครงการเป็นฐาน เช่น โครงการนำร่อง (Pilot Study) โครงการร่วมพัฒนา (Joint Project) เป็นต้น
5. จัดทำสรุปรายงานผล และเผยแพร่เทคนิคการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาได้รับการพัฒนาการจัดระบบการนิเทศ และการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546

4.2 งานส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ประสานการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษา
2. จัดทำแผนการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
3. ดำเนินการและร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาเครือข่ายการนิเทศในรูปแบบต่างๆที่หลากหลาย
 - 3.1 พัฒนาห้องเรียน หรือสถานศึกษาให้เป็นแหล่งเรียนรู้
 - 3.2 จัดตั้งและดำเนินการในรูปแบบของเครือข่ายชุมชน
 - 3.3 จัดเวทีวิชาการให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 - 3.4 จัดเครือข่ายบุคคล เช่น ครูแกนนำ ครูต้นแบบ ครูแห่งชาติ เป็นต้น
4. จัดทำสรุปรายงาน และเผยแพร่เทคนิค วิธีการ สื่อ เครื่องมือหรือรูปแบบเครือข่ายการนิเทศ

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

1. สถานศึกษาได้รับการพัฒนาจากองค์กรเครือข่ายอย่างเป็นระบบ
2. หน่วยงาน ชุมชน องค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.3 งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา

ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติ

1. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการนิเทศและติดตามการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
2. ศึกษาวิเคราะห์และจัดทำเกณฑ์ ดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการบริหารและการจัดการศึกษา
3. ดำเนินการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา
4. สรุปผลการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล และจัดทำรายงานเผยแพร่

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา นำผลรายงานไปใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546

4.4 งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์วิจัยการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติ

1. ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา
2. ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา
 - 2.1 การพัฒนาระบบบริหารและการจัดการ
 - 2.2 การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล
 - 2.3 การพัฒนาเครือข่ายการนิเทศ
3. สนับสนุน ส่งเสริม และเผยแพร่การวิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีการวิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษา และนำผลงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

5. กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

5.1 งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ศึกษาระบบหลักเกณฑ์ วิธีการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตลอดจนกฎเกณฑ์ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษา ค้นคว้า หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานการศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษา
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรทุกคน
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชน/ท้องถิ่น รวมทั้งการกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ในการแปลผลและตัดสินการผ่านมาตรฐานพร้อมทั้งจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษาด้วยกัน
5. ร่วมกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา
6. ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการและแนวคิดอยู่บนพื้นฐานการปรับปรุงพัฒนา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีความสามารถในการจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

กฎ ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ.2545

5.2 งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. จัดทำระบบการตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
2. นิเทศ สถานศึกษา เพื่อให้สามารถดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการประเมินตนเอง
3. ร่วมกับสถานศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อหาจุดพัฒนาและนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์
4. จัดตั้งคณะทำงานเพื่อรับผิดชอบและให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์อย่างเป็นระบบ

5. จัดตั้งคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการตรวจสอบ วิเคราะห์ ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายในการ พัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
6. จัดทำระบบสารสนเทศผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา
7. จัดทำเอกสารเผยแพร่ตัวอย่างสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินมาตรฐานจาก คณะกรรมการระดับเขตพื้นที่การศึกษา
8. นิเทศ ติดตาม กำกับสถานศึกษาทุกแห่งให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาทุกแห่งในเขตพื้นที่การศึกษาได้รับการตรวจสอบคุณภาพ ภายในสถานศึกษา ทั้งโดยวิธีการประเมินตนเองและจากคณะกรรมการระดับเขต พื้นที่การศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา พ.ศ.2545

5.3 งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอก สถานศึกษา

ขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาประเมินตนเอง และจัดทำรายงานการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา
2. พิจารณาให้ข้อเสนอแนะกับสถานศึกษาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ของสถานศึกษา
3. ประสานงานกับสถานศึกษาที่มีความพร้อมรับการประเมินภายนอก เพื่อเสนอ รายชื่อสถานศึกษาต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ สถานศึกษา (สมศ.)
4. ประสานงานกับสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษา (สมศ.) เมื่อถึงกำหนดการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา
5. ประสาน ติดตามผลการประเมินภายนอก เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
2. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ.2545

5.4 งานการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยมาตรฐานและการประกัน

คุณภาพการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษาของแต่ละหน่วยงาน
2. ส่งเสริม สนับสนุนและหรือร่วมกับสถานศึกษาดำเนินการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
4. รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
5. นิเทศ ติดตาม การวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและนำผลมาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาทุกแห่งนำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องระบบ หลักเกณฑ์ วิธีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พ.ศ.2545
3. มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2543

6. กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

6.1 งานพัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศ

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. ดำเนินการให้มีฐานข้อมูลด้านวิชาการ บริหารบุคคล บริหารงบประมาณและบริหารงานทั่วไป ของเขตพื้นที่การศึกษา
2. รวบรวม วิเคราะห์ และบันทึกข้อมูลทางด้านวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านงานบริหารทั่วไปในระบบฐานข้อมูล
3. ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน
4. เผยแพร่ข้อมูลในระบบเครือข่ายและ Internet
5. รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อคณะกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

1. ข้อมูลพื้นฐานด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณและบริหารงานทั่วไปเป็นปัจจุบัน และมีสภาพพร้อมใช้งาน
2. เขตพื้นที่ศึกษามีข้อมูลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546

6.2 งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
2. จัดทำแผนกลยุทธ์การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
3. เสนอแผนกลยุทธ์ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา
4. ประสานงานกับคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและ
นิเทศการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
2. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546
3. กฎกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ การ
ดำเนินงานของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ
การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ.2546

6.3 งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

1. รวบรวม ประมวล วิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือการนิเทศ ติดตามและ
ประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา
2. จัดทำสรุปและรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ
การศึกษาต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ได้รับทราบข้อมูลการติดตามและประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา
2. สำนักงานเขตพื้นที่ใช้ประโยชน์จากรายงานผลเพื่อวางแผนพัฒนา
คุณภาพการศึกษา

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. นกนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบรรณ พ.ศ.2526
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจราชการของผู้ตรวจ
ราชการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2539

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในปัจจุบันยังไม่มีแต่มีผลงานวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ดังนี้

สายันท์ ผาน้อย (2530) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ ในเขตการศึกษา 6 พบว่า งานที่ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติเรียงลำดับจากน้อยไปหามาก มีดังต่อไปนี้

1. งานนิเทศและตรวจเยี่ยม
2. งานข้อมูลทางการศึกษา
3. งานพัฒนาการศึกษา
4. งานจัดทำแผนงบประมาณและขอตั้งงบประมาณ
5. งานสนับสนุนวิชาการ
6. งานเลขานุการคณะกรรมการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ
7. งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน
8. งานการเรียนการสอน
9. งานศูนย์วัสดุอุปกรณ์

ส่วนปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ จัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีดังนี้

1. งานศูนย์วัสดุอุปกรณ์
2. งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย
3. งานข้อมูลทางการศึกษา
4. งานสนับสนุนวิชาการ
5. งานจัดทำแผนงบประมาณและขอตั้งงบประมาณ
6. งานการเรียนการสอน
7. งานเลขานุการคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ
8. งานนิเทศและตรวจเยี่ยม
9. งานพัฒนาการศึกษา
10. งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน

จรัส สุทธิพันธ์ (2531) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 2 พบว่าศึกษานิเทศก์ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานตามหน้าที่โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่ประสบมากในการปฏิบัติงานได้แก่ ขาดแคลนงบประมาณในการจัดประชุมอบรมสัมมนา ขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินการด้านทดลอง วิจัยงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายมากเกินไปทำให้ไม่สามารถทำงานด้านการนิเทศการศึกษาได้เท่าที่ควร ขาดคู่มือ เอกสารในการดำเนินงานด้านการศึกษา ทดลอง วิจัย ขาดแคลนงบประมาณในการออกนิเทศ ขาดยานพาหนะในการออกนิเทศ ความสนใจของกลุ่มโรงเรียนต่องานวิจัยมีน้อย

พิทยา จันทาไชย (2531) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดอุดรธานี พบว่าการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาตามทัศนะของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ และศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ โดยภาพรวมการปฏิบัติงานจริงอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจัดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

1. งานพัฒนาการศึกษา
2. งานการเรียนการสอน
3. งานส่งเสริมคุณลักษณะนักเรียน
4. งานนิเทศและตรวจเยี่ยม
5. งานสนับสนุนวิชาการ
6. งานข้อมูลทางการศึกษา
7. งานศูนย์วัสดุอุปกรณ์

ส่วนการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ตามที่คาดหวังอยู่ในระดับมากทุกงานและเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยเหมือนการปฏิบัติจริง

ณรงค์ หิตโกเมท (2532) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 3 พบว่าการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามภารกิจการนิเทศติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ปี พ.ศ.2531 โดยภาพรวมปรากฏผลตามลักษณะของงาน ดังนี้

1. งานนิเทศการศึกษา งานที่ปฏิบัติมาก คือ การปฏิบัติตามกระบวนการการนิเทศการศึกษา ส่วนจำนวนครั้งในการนิเทศไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกำหนด ปัญหาที่พบคือ จำนวนศึกษานิเทศก์ไม่สอดคล้องกับจำนวนโรงเรียนที่ออกไปนิเทศ ขาดสื่อและเครื่องมือการนิเทศ

2. งานพัฒนาการเรียนการสอน งานที่ปฏิบัติมาก คือ การประชุม อบรมสัมมนา ส่วนการผลิตเอกสารทางวิชาการปฏิบัติได้น้อย ปัญหาที่พบคือขาดงบประมาณในการจัดประชุม อบรมสัมมนาและผลิตเอกสารทางวิชาการ

3. งานวิเคราะห์ วิจัยและประเมินผล งานที่ปฏิบัติมาก คือ การประเมินคุณภาพระดับประเทศ และใช้มาตรฐานทางการศึกษาในการนิเทศโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน ส่วนงานด้านวิจัยทางการศึกษาปฏิบัติได้น้อย ปัญหาที่พบคือไม่มีงบประมาณและขาดคู่มือเอกสารการวิจัย

4. งานนโยบายและแผน งานที่ปฏิบัติมาก คือ การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และการจัดทำนโยบาย ปัญหาที่พบคืองานนโยบายและแผนเป็นงานธุรการมากกว่างานวิชาการ และมีขั้นตอนมากมายในการปฏิบัติ

5. งานบริการทางการศึกษา งานที่ปฏิบัติมาก คือ นิเทศศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนด้วยวิธีการสังเกต แนะนำและพบปะเป็นรายบุคคล ส่วนงานแนะแนวในโรงเรียนปฏิบัติได้น้อยที่สุด

6. งานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ยังต้องปฏิบัติงานซึ่งเป็นลักษณะงานธุรการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2524

จันทร์เพ็ญ วัฒนะ (2535) ได้ศึกษาและปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ที่ทำหน้าที่หัวหน้างานวิจัยประเมินผลและบริการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 8 พบว่า

1. งานระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา ส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติ คือการจัดทำป้ายสถิติ ข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษาเพื่อเป็นแหล่งข้อมูลของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ปัญหาที่พบคือข้อมูลบางชนิดมีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้งไม่สามารถปรับให้เป็นปัจจุบันได้

2. งานจัดทำแผนพัฒนางานวิชาการและการนิเทศ ส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติ คือให้ความร่วมมือในการจัดทำแผน ปัญหาที่พบคือการส่งข้อมูลของโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนล่าช้าและไม่สมบูรณ์

3. งานทดสอบ วัดและประเมินผล ส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติ คือประเมินผลปลายปีชั้น ป.6 ปัญหาที่พบคือขาดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการประเมินคุณภาพ

4. งานวิเคราะห์วิจัยการบริหาร การนิเทศและการเรียนการสอนทุกกลุ่มประสบการณ์ มีการปฏิบัติได้น้อย เนื่องจากศึกษานิเทศก์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยทางการศึกษาน้อยกว่าที่ควรจะเป็น

5. งานมาตรฐานการศึกษา ส่วนใหญ่มีการใช้เกณฑ์มาตรฐานการปฏิบัติงานวิชาการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ปัญหาที่พบคือขาดเครื่องมือที่มีมาตรฐานสำหรับตรวจสอบผลการเรียน

6. งานผลิตและจัดหาสื่อการเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการและเครื่องมือการนิเทศ ส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติ คือ สนับสนุนให้ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนสร้างสื่อการเรียนการสอน และเครื่องมือการนิเทศ ปัญหาที่พบคือขาดงบประมาณ

7. งานบริการ และเผยแพร่สื่อการเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการและเครื่องมือการนิเทศ ส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติ คือ ส่งเสริม สนับสนุนและเผยแพร่การใช้สื่อการเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการและเครื่องมือการนิเทศ ปัญหาที่พบคือครูไม่เห็นความสำคัญของสื่อ และขาดสื่อ และเครื่องมือการนิเทศ

8. งานห้องสมุด สื่อ และงานส่งเสริมการจัดห้องสมุดและมุมหนังสือของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียน ส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติ คือ จัดประกวดห้องสมุดดีเด่นระดับอำเภอ ปัญหาที่พบคือการหมุนเวียนหนังสือของห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนล่าช้าและไม่ต่อเนื่อง

9. งานวิชาการอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย ส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติ คือ จัดทำโครงการพัฒนากลุ่มทักษะ(คณิตศาสตร์) ปัญหาที่พบคืองานที่ได้รับมอบหมายไม่ใช่งานวิชาการโดยตรง

ชัยณรงค์ ห่วงบุญรอด (2536) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่หัวหน้างานพัฒนางานวิชาการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 12 พบว่า

1. งานพัฒนาการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการจัดประชุม อบรม สัมมนา ปัญหาที่พบคืองบประมาณมีไม่เพียงพอ

2. งานพัฒนาแนวการจัดประสบการณ์ ส่วนใหญ่มีการนิเทศ ติดตามผลแนวการใช้ประสบการณ์ ปัญหาที่พบคือศึกษานิเทศก์มีไม่เพียงพอ

3. งานพัฒนาการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นวิทยากรในการประชุม อบรมสัมมนา ปัญหาที่พบคือการฝึกอบรมขาดระบบที่ชัดเจน การดำเนินการอบรมทำเพื่อสนองนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด

4. งานพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร ปัญหาที่พบคือขาดทักษะในการสร้างเครื่องมือนิเทศติดตามผล

5. งานโครงการที่เกี่ยวข้อง ส่วนใหญ่ได้จัดทำโครงการประจำปีภายในโรงเรียน และโครงการสหกรณ์ในโรงเรียน ปัญหาที่พบคือบุคลากรในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญและไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน

6. งานวิชาการอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย ส่วนใหญ่ได้จัดทำโครงการพัฒนากลุ่มทักษะ (ภาษาไทย) ปัญหาที่พบคืองานที่ได้รับมอบหมายไม่ใช่งานวิชาการโดยตรง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536) ได้ศึกษาการประเมินระบบนิเทศ การศึกษาในประเทศไทย พบว่า

1. แผนงานด้านการนิเทศการศึกษา ส่วนใหญ่มุ่งสนองนโยบายของหน่วยงานระดับกรมมากกว่าสนองความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา ผู้รับการนิเทศ การจัดทำแผนเชิงขาดการใช้ข้อมูลในระดับพื้นที่

2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจหน้าที่เกินกำลังที่มีอยู่โดยเฉพาะงานเร่งด่วนตามนโยบายของผู้บริหารซึ่งไม่อยู่ในแผน มีผลให้ศึกษานิเทศก์ไม่สามารถดำเนินงานนิเทศการศึกษาตามแผนและกระบวนการได้อย่างครบถ้วน

3. หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการนิเทศการศึกษางานบางสังกัดยังมีงบประมาณไม่เพียงพอ

4. งานนิเทศมีกิจกรรมและปริมาณงานค่อนข้างมาก นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณ กล่าวคือ การจัดสรรงบประมาณบางครั้งยังขึ้นอยู่กับกรม ไม่ครอบคลุมงานที่เป็นปัญหาที่ต้องแก้ไข จึงทำให้ไม่สามารถริเริ่มงานใหม่ หรือดำเนินงานที่เป็นความต้องการของโรงเรียนได้

5. ศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ต้องการดูแลงานในด้านการนิเทศการศึกษา เทคนิคและวิธีการในการปฏิบัติการณ์เทศ

ประทุม ใจบุญ (2538) ได้ศึกษากระบวนการบริหารงานในหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 1 พบว่า

1. กระบวนการบริหารงานในหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 1 มีการปฏิบัติในด้านการตัดสินใจสั่งการ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้อิทธิพลกระตุ้นให้คนทำงาน การประสานงานและการประเมินผลงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ปัญหาและอุปสรรคของกระบวนการบริหารงานในหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 1 มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ การประเมินผลงานและมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด 6 ด้าน คือ การตัดสินใจสั่งการ การวางแผน การจัดองค์การ การติดต่อสื่อสาร การใช้อิทธิพลกระตุ้นให้คนทำงานและการประสานงาน

เจริญ พิมพ์พันธ์ (2539) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ พบว่า

1. งานพัฒนาวิชาการ ที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติ คือ การจัดประชุม อบรมสัมมนา เป็นวิทยากร และการนิเทศติดตาม ปัญหาที่พบคือบุคลากรมีไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณและขาดการส่งเสริมให้บุคลากรหรือหน่วยงานในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร งานโครงการที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ปฏิบัติงานโครงการแนะแนวโรงเรียน โครงการประชาธิปไตยในโรงเรียนและโครงการสหกรณ์โรงเรียน โดยวิธีนิเทศติดตามผล ปัญหาที่พบส่วนใหญ่คือขาดงบประมาณ

2. งานพัฒนาการนิเทศการศึกษา ที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติ คือ การผลิตจัดทำสื่อและเครื่องมือการนิเทศ การให้คำปรึกษา เป็นวิทยากร ปัญหาที่พบคือขาดงบประมาณ ผู้บริหารและครูไม่เห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน งานโครงการที่เกี่ยวข้องที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติ คือ โครงการนิเทศภายในโรงเรียน โครงการนิเทศทางไกล โครงการอาหารกลางวัน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยวิธีการนิเทศติดตาม ปัญหาที่ส่วนใหญ่พบคือขาดงบประมาณ

3. งานวิจัยประเมินผลและบริการ ที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติ คือ การจัดทำป้ายสถิติข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา เป็นศูนย์กลางในการประสานงานการจัดทำสถิติข้อมูลและสารสนเทศทางการศึกษา การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ การเป็นวิทยากร การนิเทศติดตามผล การศึกษาเอกสาร ดำรงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำผลการวิจัยไปใช้ในการนิเทศการเรียนการสอน การจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงาน การจัดประกวดสื่อการเรียนการสอนดีเด่น การนิเทศติดตามผลการใช้หลักสูตร การให้คำปรึกษาการจัดระบบ การให้บริการยืมสื่อ การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน การจัดประกวดห้องสมุดดีเด่น การจัดอบรมครูบรรณารักษ์ ปัญหาที่ส่วนใหญ่พบคือขาดงบประมาณ ไม่สามารถดำเนินงานตามโครงการในแผนปฏิบัติการได้ครบ โรงเรียนไม่สามารถจัดการศึกษาได้ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโสตทัศนูปกรณ์ สถานที่จัดห้องสมุดและมุมหนังสือของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอไม่อำนวย งานโครงการที่เกี่ยวข้องที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติ คือ งานกลุ่มโรงเรียน โดยการนิเทศติดตามผล ปัญหาที่ส่วนใหญ่พบคือขาดบุคลากร

งานวิชาการอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมาย ที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติ คือ การจัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรทักษะคณิตศาสตร์ ปัญหาที่ส่วนใหญ่พบคือ งานที่ได้รับมอบหมายมาใช้งานวิชาการโดยตรง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540) ได้ศึกษาและสังเคราะห์งานวิจัยด้านการดำเนินงานนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ พบว่า

1. ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานนิเทศในระดับปานกลาง
2. ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ มีการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและวางแผนในระดับมาก ส่วนการสร้างเครื่องมือและประเมินผลการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง
3. ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ มีการศึกษาค้นคว้างานวิชาการในระดับปานกลาง
4. ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ มีการวิเคราะห์วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาโดยรวมในระดับปานกลาง

5. สภาพปัญหาที่พบบ่อย ได้แก่ ความรู้ความสามารถในวิชาเฉพาะของผู้นิเทศ การวิเคราะห์ วิจัยทางการศึกษาของผู้นิเทศ ขาดสื่อเครื่องมือในการนิเทศการศึกษาและขาดการทดสอบเพื่อหา ประสิทธิภาพ ผู้รับการนิเทศไม่ชอบอ่านเอกสารทางวิชาการที่ผู้นิเทศส่งไปให้ ผู้รับการนิเทศยังไม่ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

6. ความคาดหวังของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ต่อการ ปฏิบัติงานตามภารกิจอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองในรูปแบบการอบรม การประชุมปฏิบัติการและการศึกษาดูงาน

7. ความต้องการของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูในด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ รูปแบบ เทคนิควิธีการ สื่อเครื่องมือนิเทศ การศึกษาใหม่ๆ และการนิเทศการเรียนการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี จำนวน 42 คน แบ่งเป็น
 - 1.1 ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 24 คน
 - 1.2 ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 18 คน
2. เอกสาร ได้แก่ แผนปฏิบัติการประจำปี รายงานผลการดำเนินงาน รายงานการประชุม

เครื่องมือและวิธีการในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมกรอบงานทั้ง 6 ด้าน
2. แบบวิเคราะห์เอกสาร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีและหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารกำหนดบทบาท หน้าที่การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์แต่ละกลุ่มงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งซักถาม สัมภาษณ์การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาจากศึกษานิเทศก์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลกำหนดกรอบและเนื้อหาที่จะศึกษา โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

- 3.สร้างแบบสัมภาษณ์การปฏิบัติงานตามกรอบที่กำหนด โดยให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด และขอบเขตการวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไข
- 4.นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
- 5.นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถามสัมภาษณ์
- 6.นำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อขอข้อมูล โครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และกรอบหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของศึกษานิเทศก์ในแต่ละกลุ่ม จากเอกสาร และจากศึกษานิเทศก์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง
2. ทำหนังสือจากบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย
3. สืบค้นและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง
4. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง โดยดำเนินการสัมภาษณ์ประชากร 2 กลุ่ม คือ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 24 คนและ ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 18 คน รวมทั้งสิ้น 42 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์และการศึกษาเอกสารมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอในลักษณะการบรรยายตามขอบเขตการวิจัยของแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จากนั้นจึงวิเคราะห์สรุปเป็นภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี โดยอาศัยข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ของศึกษานิเทศก์ ประกอบการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามกรอบการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 และตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยในแต่ละตอนนำเสนอในประเด็นดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2. สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ตามกรอบงานทั้ง 6 งาน ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์และการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอในลักษณะของการบรรยายตามประเด็นดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

2.2 สภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน

2.2.1 กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้

2.2.2 กลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา

2.2.3 กลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

2.2.4 กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

2.2.5 กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.2.6 กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ

การศึกษา

ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

1. ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ด้านกายภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 1 ถนนตากสิน ตำบลตลาด อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี บนเนื้อที่ 10 ไร่ 3 งาน มีอาคารปฏิบัติงาน จำนวน 2 หลัง ประกอบด้วย หลังที่ 1 แบบอาคารสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด 3 ชั้น เป็นอาคารคอนกรีต ชั้นแรก เป็นห้องปฏิบัติงานของกลุ่มอำนวยการ(งานบริหารทั่วไป) กลุ่มบริหารงานบุคลากร หน่วยตรวจสอบภายใน และห้องปฏิบัติงานของรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจำนวน 3 ห้อง ชั้นสอง เป็นห้องปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 กลุ่มอำนวยการ(งานบริหารสินทรัพย์) และห้องปฏิบัติงานของกลุ่มนโยบายและแผน ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ชั้นสาม เป็นห้องประชุม และห้องปฏิบัติงานของรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 1 ห้อง หลังที่ 2 แบบอาคารสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 2 ชั้น เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ชั้นแรก เป็นห้องปฏิบัติงานของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ชั้นสอง เป็นห้องปฏิบัติงานของรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 ห้อง และห้องปฏิบัติงานของกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา อาคารพัสดุ จำนวน 2 หลัง โรงจอดรถ จำนวน 2 หลัง

1.2 ด้านบุคลากร จำแนกได้ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

บุคลากร	จำนวน (คน)
ผู้บริหารสำนักงาน	11
กลุ่มอำนวยการ	19
กลุ่มบริหารงานบุคคล	13
กลุ่มนโยบายและแผน	6
กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา	24
กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา	14
หน่วยตรวจสอบภายใน	2
ลูกจ้างประจำ	7
รวม	98

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีศึกษานิเทศก์ทั้งหมดจำนวน 24 คน
จำแนกตามกลุ่มงานทั้ง 6 กลุ่มรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

กลุ่มงาน	จำนวน (คน)
หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	1
1. กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้	6
2. กลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา	2
3. กลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4
4. กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา	4
5. กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	4
6. กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา	3
รวม	24

1.2 ด้านข้อมูลทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีพื้นที่ให้บริการครอบคลุมทั้งหมด
4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอท่าใหม่ อำเภอนายายอามและอำเภอแก่งหางแมว
รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สพฐ.

อำเภอ	จำนวน (โรง)	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาด (คน)					
		1-120	121-300	301-500	501- 1,000	1,001- 1,500	1,500 ขึ้นไป
เมืองจันทบุรี	30	10	9	2	4	-	5
ท่าใหม่	32	18	10	2	1	1	-
นายายอาม	20	8	8	3	1	-	-
แก่งหางแมว	16 1 สาขา	3	7 1	3	3	-	-
รวม	98 1 สาขา	39	34 1	10	9	1	5

ตาราง 4 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู สังกัด สพฐ.

ประเภท	จำนวน (คน)	ไม่มี วิทยฐานะ(คน)	วิทยฐานะ (คน)		
			ชำนาญการ	ชำนาญการ พิเศษ	เชี่ยวชาญ
ผู้อำนวยการ	97	-	22	74	1
รองผู้อำนวยการ	38	-	24	14	-
ครู คศ. 4	8	-	-	-	8
ครู คศ. 3	157	-	-	157	-
ครู คศ. 2	1,161	16	1,145	-	-
ครู คศ. 1	88	88	-	-	-
ครูผู้ช่วย	89	89	-	-	-
พนักงานราชการ	44	44	-	-	-
ลูกจ้างประจำ	132	132	-	-	-

ตารางที่ 5 จำนวนสถานศึกษาในสังกัด สข.

อำเภอ	จำนวน	จำนวนโรงเรียนจำแนกตามขนาด (คน)					
		1-120	121-300	301-500	501- 1,000	1,001- 1,500	1,500 ขึ้นไป
เมืองจันทบุรี	12	2	3	1	2	2	2
ท่าใหม่	3	-	-	-	1	-	2
นายายอาม	2	-	-	-	-	2	-
แก่งหางแมว	ไม่มีโรงเรียนเอกชน						
รวม	17	2	3	1	3	4	4

ตารางที่ 6 ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ในสังกัด สข.

ประเภท	จำนวน	วุฒิการศึกษา		
		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ผู้บริหารโรงเรียน	17		7	10
ครู	816	101	697	18
รวม	833	101	714	28

ตารางที่ 7 จำนวนนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1

ระดับชั้น	รัฐบาล			สช.			รวมทั้งสิ้น		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ปฐมวัย	1,722	1,649	3,371	1,857	1,641	3,498	3,579	3,290	6,869
ป.1	1,368	1,158	2,526	708	713	1,421	2,076	1,871	3,947
ป.2	1,296	1,173	2,469	671	675	1,346	1,967	1,848	3,815
ป.3	1,295	1,154	2,449	683	729	1,412	1,978	1,883	3,861
ช่วงชั้นที่ 1	3,959	3,485	7,444	2,062	2,117	4,179	6,021	5,602	11,623
ป.4	1,518	1,355	2,873	720	713	1,433	2,238	2,068	4,306
ป.5	1,540	1,468	3,008	769	753	1,522	2,309	2,221	4,530
ป.6	1,484	1,383	2,867	753	758	1,511	2,237	2,141	4,378
ช่วงชั้นที่ 2	4,542	4,206	8,748	2,242	2,224	4,466	6,784	6,430	13,214
ม.1	1,531	1,562	3,093	605	651	1,256	2,136	2,213	4,349
ม.2	1,488	1,505	2,993	517	643	1,160	2,005	2,148	4,153
ม.3	1,350	1,581	2,931	507	606	1,113	1,857	2,187	4,044
ช่วงชั้นที่ 3	4,369	4,648	9,017	1,629	1,900	3,529	5,998	6,548	12,546
ม.4	817	1,353	2,170	156	259	415	973	1,612	2,585
ม.5	763	1,316	2,079	80	165	245	843	1,481	2,324
ม.6	787	1,216	2,003	82	142	224	869	1,358	2,227
ช่วงชั้นที่ 4	2,367	3,885	6,252	318	566	884	2,685	4,451	7,136
รวม	16,959	17,873	34,832	8,108	8,448	16,556	25,067	26,321	51,388

2. สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีจำนวน 24 คน เป็นชายจำนวน 10 คน เป็นหญิงจำนวน 14 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 6 คน ระดับปริญญาโทจำนวน 18 คน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาเฉลี่ย 19 ปี

2.2 สภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน

ลักษณะการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จะเป็นสองลักษณะคือ เป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามภาระงานทั้ง 6 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา กลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษากลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา และลักษณะที่ 2 เป็นการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาโดยตรงที่สถานศึกษา(นิเทศแบบฝังตัว) และในส่วนของขั้นตอนในการปฏิบัติงานของทุกกลุ่มงานและทุกกิจกรรมจะเป็นลักษณะเดียวกัน คือ เริ่มจากการประชุมชี้แจง/วางแผน แล้วออกเป็นคำสั่งมอบหมายหน้าที่ จัดทำโครงการ ดำเนินงาน/กิจกรรมตามแผนที่กำหนด แล้วจึงสรุปรายงานผลการดำเนินงาน ส่วนเรื่องของระยะเวลาในการปฏิบัติงานจะเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี/แผนงานของกลุ่มงาน

2.2.1 กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้

งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ

ทางกลุ่มงานได้มีการส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรแกนกลางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการส่งเสริมโรงเรียนศูนย์เด็กเล็กปฐมวัยต้นแบบและเครือข่ายขึ้น โดยมีกิจกรรมให้โรงเรียนที่สนใจและมีความพร้อมสมัครเข้าร่วมโครงการและทำการคัดเลือกโดยคณะกรรมการที่กลุ่มงานแต่งตั้งร่วมกับคณะครูภายในเขตพื้นที่การศึกษา และได้มีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานโดยตรงจากศึกษานิเทศก์เป็นระยะๆ และได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยร่วมกันระหว่างโรงเรียนต้นแบบและเครือข่าย รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากทบองค์รปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม ส่วนงานที่เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษเป็นหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ทางกลุ่มงานได้มีการประสานงานขอความร่วมมือเป็นบางครั้งในเรื่องการเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กพิเศษ เนื่องจากมีนโยบายให้ทุกโรงเรียนรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติในโรงเรียน ส่วนเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษมีการส่งเสริมให้โรงเรียนคัดกรองเด็กจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศไว้ และรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบเพื่อหาทางช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น วัสดุ อุปกรณ์การเรียน งบประมาณ เป็นต้น

งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดหลักสูตรแกนกลาง 70 เปอร์เซ็นต์ และอีก 30 เปอร์เซ็นต์เป็นส่วนของท้องถิ่นที่โรงเรียนจัดทำขึ้น ส่วนการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมที่ดำเนินการ ได้แก่ การประชุมชี้แจงเจตนารมณ์กระทรวงศึกษาธิการ การพัฒนาหลักสูตร บูรณาการอิงมาตรฐาน การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูป การจัดทำสาระเพิ่มเติมสิ่งแวดล้อมศึกษาซึ่งเป็นส่วนของ 30 เปอร์เซ็นต์ของหลักสูตรที่สถานศึกษา ต้องจัดทำขึ้น

ส่วนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ กิจกรรมที่กลุ่มได้พัฒนาคือ การอบรมเชิงปฏิบัติการต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาการเรียนการสอนแบบโครงงาน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ไปสู่การปฏิบัติจริง การสร้างหน่วยการเรียนรู้บูรณาการและการเรียนการสอนพัฒนากระบวนการทำโครงงาน : พหุบูรณาการ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมและพัฒนาสมองของเด็กปฐมวัย การใช้คอมพิวเตอร์ 3 หลักสูตร และการประเมินครูต้นแบบปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นต้น

งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

ศึกษานิเทศก์ในกลุ่มไม่มีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ แต่มีการส่งเสริมการทำวิจัยโดยการเปิดอบรมให้กับครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการเลือกปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน การเลือกรูปแบบการวิจัยที่เหมาะสม กระบวนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การเลือกใช้สถิติที่ถูกต้อง การแปลผลข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ การอภิปรายผล และการนำผลการวิจัยไปใช้ในด้านการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูและผู้บริหารดำเนินการวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยในเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ปัญหาในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้พบว่าปัญหาในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนยังไม่มี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง บางโรงเรียนจำนวนบุคลากรมีน้อยไม่สามารถที่จะดำเนินการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้ และครูที่สอนในระดับชั้นอนุบาล เป็นครูที่เพิ่งได้รับการบรรจุและไม่ได้จบทางด้านปฐมวัยโดยตรงทำให้การนำหลักสูตรไปใช้ไม่มี ความเข้าใจ ส่วนหลักสูตรสถานศึกษาที่โรงเรียนจัดทำส่วนใหญ่ไม่ได้นำหลักสูตรที่จัดทำไปใช้ ปฏิบัติจริง และในส่วนของงานดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ มีการสนับสนุน ครูและผู้บริหารให้ดำเนินการวิจัยแต่การจัดเก็บยังไม่เป็นระบบ และขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ อย่างต่อเนื่อง

2.2.2 กลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา

งานส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษา

ทางกลุ่มได้ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน และให้วัดผลและประเมินผลสอดคล้องตามแนวทางจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และตามสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้มีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล โดยการจัดอบรม เชิงปฏิบัติการการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน และการอบรมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา การอบรมโปรแกรม STUDEN ในส่วนของคู่มือการวัดผล เทียบโอนผลการศึกษาทางกลุ่มงานไม่ได้จัดทำให้กับโรงเรียนเนื่องจากสถานศึกษาทุกแห่งได้รับเอกสารดังกล่าวจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและใช้แนวปฏิบัติเดียวกัน

งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา

กลุ่มงานได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล การศึกษาครอบคลุมสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ และมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และได้จัดทำเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์นักเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ โดยเน้นทักษะการคิดระดับสูงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ และจัดอบรมโปรแกรมวัดผลให้แก่โรงเรียน เพื่อโรงเรียนใช้ในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา (ปพ.1-3)

งานติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการวัดและประเมินผลการศึกษา

ทางกลุ่มมีนโยบายที่จะประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน 2 ลักษณะ คือ 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้สอบทุกคน และได้ดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดรวมทั้งจัดทำรายงานการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การศึกษาให้กับกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาทราบ

งานทดสอบทางการศึกษา

ส่วนการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน(การสอบ NT) แบ่งเป็น 2 ส่วน 1) ส่วนกลาง ประเมินโดยวิธีสุ่มตัวอย่างครอบคลุมทุกโรงเรียน ทุกสังกัดโดยใช้แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) สอบวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) สอบวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 2) ส่วนสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษา ประเมินทุกคนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนงานพัฒนาคลังข้อสอบมาตรฐานการศึกษา ทางกลุ่มดำเนินกิจกรรมการสร้างและพัฒนาคลังเครื่องมือวัดและประเมินผลระดับท้องถิ่น สร้างข้อสอบ 4 วิชา คือ วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ปัญหาในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลทางกลุ่มพบว่า งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา มีการรวบรวมเครื่องมือวัดและประเมินผลไม่ครอบคลุมทั้ง 8 กลุ่มสาระ ไม่มีการรวบรวมเครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง เครื่องมือวัดผลและประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเครื่องมือวัดผลและประเมินผลความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ ไม่มีคลังเครื่องมือวัดและประเมินผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา และไม่ได้ให้บริการเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาแก่สถานศึกษา

2.2.3 กลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ทางกลุ่มได้มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้สามารถผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (ผลิตสื่อ CAI) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ และมีสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีคุณภาพ เผยแพร่ในระดับสพท.จบ.1 และสพฐ. จำนวน 3 เรื่องในกลุ่มสาระการงานพื้นฐานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มสาระคณิตศาสตร์และกลุ่มสาระศิลปะ(ดนตรี) และยังมีหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม (OSOI) เป็นการพัฒนาผู้บริหารและครูให้สามารถพัฒนานวัตกรรมการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่นนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา และได้นวัตกรรมการศึกษาที่ผ่านการคัดเลือกได้รับงบประมาณสนับสนุนการพัฒนา นวัตกรรมจากสพฐ.จำนวน 60 เรื่อง รวมทั้งมีการอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำหนังสือ e-Book สำหรับครูปฐมวัย ศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถสร้างสื่อ e-Book ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาสาระของการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาสมองของเด็กปฐมวัยด้วยโปรแกรม Show Biz และสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ครูเครือข่ายได้ รวมทั้งได้จัดอบรมคอมพิวเตอร์ โปรแกรมอินเทอร์เน็ต และโฟปิต และจัดทำนวัตกรรมการอ่านออกเสียงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ได้ นวัตกรรมการอ่านจำนวน 10 เรื่อง จัดทำโครงการประกวดสื่อ/จัดนิทรรศการสื่อ โดยของบจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยชวนครูร่วมประกวดสื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อวัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งได้มีการสร้างศูนย์สื่อเพื่อการศึกษาภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ด้วย

งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ทางกลุ่มไม่มีการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งไม่มีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อต้นแบบ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา

ปัญหาในด้านการส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีพบว่า ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่องทำให้การดำเนินงานไม่ราบรื่น

2.2.4 กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

งานส่งเสริมและพัฒนากระบวนการนิเทศและการจัดการกระบวนการเรียนรู้

กลุ่มงานได้กำหนดรูปแบบการนิเทศ 2 รูปแบบ เป็นการนิเทศแบบร่วมพัฒนา คือ 1) การนิเทศแบบฝังตัว เป็นการมอบความรับผิดชอบการดูแล พัฒนาโรงเรียนคนละ 4-5 โรงเรียน เป้าหมายการนิเทศเฉลี่ยภาคเรียนละ 2 ครั้งและตามความต้องการหรือตามสภาพปัญหาของโรงเรียน 2) การพัฒนาบุคลากร โดยการจัดอบรม/ประชุมปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือการศึกษาดูงานที่สอดคล้องกับตามต้องการ สภาพปัญหาหรือตามนโยบาย ทั้งนี้โดยยึดหลักการทำงานแบบเป็นทีม (Teamwork) และแบบเชิงระบบตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (Plan-Do-Check-Action : P-D-C-A) เน้นการมีส่วนร่วมส่งเสริมการพัฒนาแบบเครือข่าย สนับสนุนให้มีการแสดงออกซึ่งศักยภาพอย่างหลากหลาย เพื่อให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาสามารถนำไปปฏิบัติจริง โดยมีกลยุทธ์ในการดำเนินงานนิเทศการศึกษา คือ ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งถึงและต่อเนื่อง และมีกรอบแนวคิดในการปฏิบัติงาน ดังนี้ 1) ใช้แผนปฏิบัติการราชการ พุทธศักราช 2550 และแผนปฏิบัติการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2550 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นเครื่องมือสำคัญในการนิเทศการศึกษา 2) กระบวนการนิเทศ เป็นการบูรณาการทั้งการนิเทศติดตามและประเมินผล และส่งเสริมสนับสนุนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอนของครูให้เกิดสัมฤทธิ์ผลสูงสุดที่ผู้เรียน 3) ปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีม ทั้งกลุ่มนิเทศฯและสายปฏิบัติการนิเทศ โดยบริหารจัดการนิเทศแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมวางแผนการนิเทศด้วย 4) ยึดความต้องการพัฒนาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายหลักในการนิเทศ โดยร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาศักยภาพของครู เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย 5) ร่วมมือกับกลุ่มต่างๆ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 เครือข่ายคุณภาพ ชมรม/สมาคมครูและผู้บริหาร ศูนย์พัฒนาการจัดการเรียนรู้ หรือองค์กรวิชาชีพต่างๆ ให้เกิดพลังขับเคลื่อนการดำเนินงาน

อย่างเป็นระบบ ดำเนินการได้ต่อเนื่องและทั่วถึง ประสพผลสำเร็จตามเป้าหมาย 6) ศึกษานิเทศก์ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ต้องพัฒนาศักยภาพตนเองควบคู่กับการพัฒนางาน โดยผลิต แสวงหา สะสม และขยายความรู้ให้แก่ผู้รับการนิเทศและเพื่อนร่วมงานเสมอ 7) ใช้นวัตกรรมในการนิเทศ เทคโนโลยี ICT และการวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาการนิเทศการศึกษา

งานส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

ไม่มีการประสานการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่ การศึกษา ไม่มีการจัดทำแผนส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษา และไม่มีการจัดทำรายงานสรุปและเผยแพร่เทคนิค วิธีการ สื่อ เครื่องมือหรือรูปแบบ เครือข่ายการนิเทศ

งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา

กลุ่มงานได้ดำเนินการนิเทศการศึกษาเป็น 2 ลักษณะ 1)นิเทศโดยตรงที่สถานศึกษา เป็น การนิเทศแบบฝังตัว เป็นการมอบความรับผิดชอบการดูแล พัฒนาโรงเรียนคนละ 4-5 โรงเรียน รายละเอียดใน(ภาคผนวก หน้า 104) โดยใช้กระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน คือ 1)วางแผนการนิเทศ ศึกษานิเทศก์ทุกคนร่วมกันวางแผนการนิเทศและกำหนดปฏิทินการนิเทศในภาพรวมของกลุ่มนิเทศ แต่ละสายปฏิบัติการนิเทศ ร่วมกันวางแผนนิเทศและกำหนดปฏิทินการนิเทศในภาพรวมของสาย ปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนการนิเทศของกลุ่มนิเทศ จากนั้นศึกษานิเทศก์แต่ละคนวางแผนนิเทศ โรงเรียนที่รับผิดชอบ 2)เตรียมเอกสาร/สื่อ/เครื่องมือนิเทศ ทุกสายปฏิบัติการนิเทศร่วมกันจัดหา เตรียมเอกสาร/สื่อ/เครื่องมือนิเทศ ประกอบด้วย แผนการนิเทศ บันทึกการนิเทศ สื่อและเครื่องมือ นิเทศที่จำเป็น แบบรายงานการนิเทศ เพิ่มข้อมูลสถานศึกษา เอกสารประกอบการนิเทศอื่นๆ ตาม ความจำเป็น 3)ปฏิบัติการนิเทศที่สถานศึกษา ศึกษาความต้องการรับการนิเทศและวางแผนการนิเทศ ร่วมกับสถานศึกษาที่รับผิดชอบ แล้วดำเนินการนิเทศตามแผนการที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง 4)ประเมินผลการนิเทศ และ 5)รายงานผลการนิเทศ เป้าหมายการนิเทศ ติดตามเฉลี่ยภาคเรียนละ 2 ครั้งและตามความต้องการหรือตามสภาพปัญหาของโรงเรียน และยังได้ติดตามการดำเนินงานโดย ให้ศึกษานิเทศก์ทุกคนจัดทำรายงานการปฏิบัติงานและการนิเทศส่งทุกเดือนที่กลุ่มงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อรวบรวมทำรายงานสรุปการปฏิบัติงานของคณะ ศึกษานิเทศก์ประจำเดือน 2)นิเทศทางไกล เป็นการนำเสนอข้อมูลและความรู้ใหม่ๆ ทาง Web site(KM)ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และของกลุ่มนิเทศฯ อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งได้ นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในวารสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา

ไม่มีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศ

ไม่พบปัญหาใดๆในการปฏิบัติงานของกลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

2.2.5 กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ทางกลุ่มมีการส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ด้วยโครงการ ระบบดีโรงเรียนมีคุณภาพ ส่งเสริมให้สถานศึกษาได้พัฒนาการประกันคุณภาพภายใน อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพพร้อมรับการประเมิน และได้จัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ของสพท.จบ.1 ทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสู่มาตรฐานเดียวกัน

งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาประเมินตนเอง และจัดทำรายงานประเมินตนเอง และให้ข้อเสนอแนะกับโรงเรียนในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง โดยให้เขียนรายงานตามรูปแบบใน เอกสารแนวทางการเขียนรายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา และได้จัดทำ เอกสารคู่มือตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการนิเทศ ติดตาม กำกับดูแลและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา 18 มาตรฐาน รวมทั้งได้จัด คณะทำงานเพื่อให้ความช่วยเหลือโรงเรียนที่ยังไม่ได้มาตรฐาน และได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้าง ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และได้นิเทศ ติดตามการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาทุกแห่งโดยวิธีการออกนิเทศการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาในหัวข้อต่อไปนี้ 1)การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2)การจัดระบบ บริหารและสารสนเทศ 3)การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา 4)การ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา 5)การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6)การ ประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด 7)การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 8)การ พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการประเมินผลและ ตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการประเมินตนเอง

งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

ได้ประสานกับ โรงเรียนที่มีความพร้อมรับการประเมินภายนอก และประสานงานกับ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.)เมื่อถึงกำหนดการประเมินคุณภาพ การศึกษาภายนอกของสถานศึกษา

งานการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

ไม่มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

ปัญหาในเรื่องการส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นสำคัญ ส่วนใหญ่มองว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่เพิ่มภาระงานมากขึ้น จึงไม่ได้ส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง

2.2.6 กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ การศึกษา

งานพัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศ

ทางกลุ่มงาน ได้มีการจัดทำระบบข้อมูลและสารสนเทศของกลุ่มนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการจัดการศึกษาให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านวิชาการ บริหารงาน บุคคล งบประมาณ และงานบริหารทั่วไป รวมทั้งได้มีการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ แล้ว รายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและนิเทศ การศึกษา(ก.ต.ป.น.)ของเขตพื้นที่การศึกษา

งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

กลุ่มงานได้มีการวางแผน รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัด การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และจัดทำแผนยุทธศาสตร์การติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและ นิเทศการศึกษาแล้วเสนอแผนกลยุทธ์ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศ การศึกษา และประสานงานกับคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาเพื่อ ดำเนินการตามแผน

งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

กลุ่มงานได้ทำสรุปและรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษา ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

การปฏิบัติงานของกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและ นิเทศการศึกษาไม่พบปัญหาใดๆ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2

1. ข้อมูลพื้นฐาน

1.1 ด้านกายภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 1051/3 ถนนท่าแฉลบ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี บนเนื้อที่ 18 ไร่ มีอาคารปฏิบัติงาน จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีต 2 ชั้นรูปตัวยู ชั้นแรก เป็นห้องปฏิบัติงานของกลุ่มอำนวยการ(งานบริหารทั่วไป) กลุ่มบริหารงานบุคลากร กลุ่มนโยบายและแผน หน่วยตรวจสอบภายใน และห้องปฏิบัติงานของรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ชั้นสอง เป็นห้องปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ห้องปฏิบัติงานของรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ห้องปฏิบัติงานของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา ห้องประชุม และห้องปฏิบัติงานของกลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา และมีโรงจอดรถบริเวณด้านหลังอาคารสำนักงาน

1.2 ด้านบุคลากร

บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวน 82 คน จำแนกได้ ดังนี้

ตารางที่ 8 จำนวนบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2

บุคลากร	จำนวน (คน)
ผู้บริหารสำนักงาน	11
กลุ่มอำนวยการ	15
กลุ่มบริหารงานบุคคล	15
กลุ่มนโยบายและแผน	8
กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา	18
กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา	11
หน่วยตรวจสอบภายใน	2
เจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาระดับพื้นฐาน	2
รวม	82

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีศึกษานิเทศก์ทั้งหมดจำนวน 18 คน
จำแนกตามกลุ่มงานทั้ง 6 กลุ่มรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 9 จำนวนศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2

กลุ่มงาน	จำนวน (คน)
หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	1
1. กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้	3
2. กลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา	3
3. กลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	3
4. กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา	3
5. กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	3
6. กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา	2
รวม	18

1.3 ด้านข้อมูลทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีพื้นที่ให้บริการครอบคลุมทั้งหมด
6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอขลุง อำเภอมะขาม อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอสอยดาวและ
อำเภอเขาคิชฌกูฏ รายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 10 จำนวนสถานศึกษา จำแนกรายสังกัด และรายอำเภอ

อำเภอ	ในสังกัด ศธ.		นอกสังกัด ศธ.		รวม
	สพฐ.	เอกชน	เทศบาล	ตชด.	
ขลุง	28	2	1	1	32
มะขาม	13	1	-	1	15
แหลมสิงห์	16	-	-	-	16
โป่งน้ำร้อน	28	1	-	-	29
สอยดาว	23	3	-	1	27
เขาคิชฌกูฏ	15	-	-	-	15
รวม	123	7	1	3	133

ตาราง 11 แสดงจำนวนครู แยกตามสังกัด

สังกัด	จำนวน (คน)
1.สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1,644
2.สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	174
รวมในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	1,818
3.กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น(เทศบาล)	85
4.สำนักงานตำรวจแห่งชาติ(ตชด.)	27
รวมนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	112
รวม	1,930

ตารางที่ 12 จำนวนนักเรียนแยกตามระดับการศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อำเภอ	ระดับ	ก่อนประถมศึกษา	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา (ม.1-ม.6)	ม.ปลาย สายอาชีพ	รวม
ขลุง		825	2,443	1,870	17	5,155
มะขาม		445	1,472	720	-	2,637
แหลมสิงห์		572	1,673	1,211	-	3,456
โป่งน้ำร้อน		969	3,177	1,402	-	5,548
สอยดาว		1,141	4,393	2,429	-	7,963
เขาคิชฌกูฏ		584	2,492	2,052	-	5,128
รวม		4,536	15,650	9,684	17	29,887

2. สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีจำนวน 18 คน เป็นชายจำนวน 7 คน เป็นหญิงจำนวน 11 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 9 คน ระดับปริญญาโทจำนวน 8 คน ระดับปริญญาเอกจำนวน 1 คน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาเฉลี่ย 19 ปี

2.2 สภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน

ลักษณะการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 เป็นสองลักษณะคือ เป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามภาระงานทั้ง 6 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา กลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาสื่อวัตกรรมการศึกษาและเทคโนโลยีทางการศึกษา กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษากลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา และลักษณะที่ 2 เป็นการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาโดยตรงที่สถานศึกษา(นิเทศแบบฝังตัว) และในส่วนของขั้นตอนในการปฏิบัติงานของทุกกลุ่มงานและทุกกิจกรรมจะเป็นลักษณะเดียวกัน คือ เริ่มจากการประชุมชี้แจง/วางแผน แล้วออกเป็นคำสั่งมอบหมายหน้าที่ จัดทำโครงการดำเนินงาน/กิจกรรมตามแผนที่กำหนด แล้วจึงสรุปรายงานผลการดำเนินงาน ส่วนเรื่องของระยะเวลาในการปฏิบัติงานจะเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี/แผนงานของกลุ่มงาน

2.2.1 กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้

งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ

กลุ่มงานได้มีการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มีการส่งเสริมโรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบและเครือข่าย ทั้ง 6 อำเภอ อำเภอมะขามโรงเรียนบ้านหนองสลด อำเภอขลุงโรงเรียนวัดเวฬุวัน อำเภอแหลมสิงห์โรงเรียนวัดหนองขี้ม อำเภอโป่งน้ำร้อนโรงเรียนบ้านนาสนาดัก อำเภอสอยดาวโรงเรียนบ้านทับช้าง และอำเภอเขาคิชฌกูฏโรงเรียนบ้านเนินมะหาด โดยมีกิจกรรมให้โรงเรียนที่สนใจและมีความพร้อมสมัครเข้าร่วม โครงการและทำการคัดเลือกโดยคณะกรรมการที่กลุ่มงานแต่งตั้งร่วมกับคณะครูภายในเขตพื้นที่การศึกษา และได้มีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงาน โดยตรงจากศึกษานิเทศก์เป็นระยะๆ รวมทั้งได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยร่วมกันระหว่าง โรงเรียนศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบและเครือข่าย รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากกักต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม ส่วนงานที่เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษเป็นหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ทางกลุ่มงานได้มีการประสานงานขอความร่วมมือเป็นบางครั้งในเรื่องการเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กพิเศษ เนื่องจากมีนโยบายให้ทุกโรงเรียนรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติในโรงเรียน ส่วนเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษมีการส่งเสริมให้โรงเรียนคัดกรองเด็กจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศไว้ และรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบเพื่อหาทางช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น วัสดุ อุปกรณ์การเรียน งบประมาณ เป็นต้น

งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มงานได้ส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดหลักสูตรแกนกลาง 70 เปอร์เซ็นต์ และอีก 30 เปอร์เซ็นต์เป็นส่วนของท้องถิ่นที่โรงเรียนจัดทำขึ้น ส่วนการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาใน ส่วนของท้องถิ่นทางกลุ่มงานได้จัดทำกรอบโครงสร้างเนื้อหาเกี่ยวกับท้องถิ่นให้กับทุกโรงเรียนเพื่อ เป็นรูปแบบในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2

ในส่วนการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้สร้างโรงเรียนต้นแบบการดำเนินงานตามเจตราธรรม์ กระทรวงศึกษาธิการปีแห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน มีกิจกรรมปฏิรูปด้านต่างๆ และทุกกิจกรรม จะมีโรงเรียนต้นแบบครบทั้ง 6 อำเภอ เช่น 1)การจัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น 2)การจัดการเรียนรู้ บูรณาการ 3)การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ 4)การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง 5)การจัด กิจกรรมสร้างนิสัยรักการอ่าน 6)การจัดกิจกรรมห้องสมุดมีชีวิต และ7)การประกันคุณภาพภายใน และยังมีโรงเรียนต้นแบบในการจัดกิจกรรมทั้ง 7 กิจกรรมในแต่ละอำเภอ เช่น อำเภอขลุงได้แก่ โรงเรียนขลุงรัชดาภิเษก อำเภอแหลมสิงห์ได้แก่โรงเรียนพลิว อำเภอมะขามได้แก่โรงเรียนมะขาม สรรเสริญ อำเภอโป่งน้ำร้อนได้แก่โรงเรียนวัดทับไทร อำเภอสอยดาวได้แก่โรงเรียนสอยดาววิทยา และอำเภอเขาคิชฌกูฏได้แก่โรงเรียนบ้านเนินมะหาด นอกจากการพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดย สร้างโรงเรียนต้นแบบแล้วยังได้มีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับนักเรียน พิจารณาร่วมด้วย และยังสามารถจัดทำศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 2 ขึ้นเป็นจำนวน 13 ศูนย์ ได้แก่ 1)ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทย 2)ศูนย์ พัฒนาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ 3)ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ 4)ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ 5)ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนการงานอาชีพและเทคโนโลยี 6)ศูนย์ พัฒนาการเรียนการสอนสุขศึกษา พลศึกษา 7)ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนศิลปะ 8)ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนสังคมศึกษา 9)ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนปฐมวัย 10)ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอน การศึกษาพิเศษ 11)ศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 12)ศูนย์พัฒนาการเรียน การสอนการวัดและประเมินผลการศึกษา และ 13)ศูนย์พัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ

งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

ศึกษานิเทศก์ในกลุ่มไม่มีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและกระบวนการ เรียนรู้ แต่มีการส่งเสริมการทำวิจัยโดยการเปิดอบรมให้กับครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ ครูมีความรู้ความเข้าใจในการเลือกปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน และจัดทำเครือข่ายนักวิจัยระดับเขต พื้นที่การศึกษา จำนวน 123 โรงเรียน เป็นการดำเนินการวิจัยในเรื่อง การเรียนการสอน คุณธรรม และ สิ่งประดิษฐ์ เป็นต้น รวมทั้งสนับสนุนให้ครูและผู้บริหารดำเนินการวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยใน เว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ปัญหาในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ พบว่า ปัญหาอยู่ที่หลักสูตรแกนกลางที่ยังมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่งทำให้ผู้ปฏิบัติ นำหลักสูตรมาใช้ไม่ต่อเนื่อง และในเรื่องของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนยังไม่มี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง บางโรงเรียนจำนวนบุคลากรมีน้อยไม่สามารถที่จะดำเนินการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้

2.2.2 กลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา

งานส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษา

ในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษา ทางกลุ่มได้ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน และให้วัดผลและประเมินผลสอดคล้องตามแนวทางจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และตามสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้มีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล โดยการจัดอบรม เชิงปฏิบัติการการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน

งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา

กลุ่มงานได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผล การศึกษาครอบคลุมสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ และมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง แต่ไม่มีการรวบรวมเครื่องมือวัดและประเมินผล การศึกษาอย่างเป็นระบบ ไม่มีคลังเครื่องมือวัดและประเมินผลระดับเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งไม่มีการบริการเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาแก่สถานศึกษา

งานติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการวัดและประเมินผลการศึกษา

ส่วนการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการวัดและประเมินผลการศึกษา ทางกลุ่มมีนโยบายที่จะประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน 2 ลักษณะ คือ 1)นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้สอบทุกคน

งานทดสอบทางการศึกษา

ส่วนการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน(การสอบ NT) แบ่งเป็น 2 ส่วน 1)ส่วนกลาง ประเมินโดยวิธีสุ่มตัวอย่างครอบคลุมทุกโรงเรียน ทุกสังกัดโดยใช้แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6)สอบวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)สอบวิชาภาษาไทย

คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 2) ส่วน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประเมินทุกคนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ปัญหาในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลทางกลุ่มพบว่า ปัญหาในการส่งเสริมการวัดและ
ประเมินผลทางกลุ่มพบว่า งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา มีการรวบรวม
เครื่องมือวัดและประเมินผลไม่ครบคลุมทั้ง 8 กลุ่มสาระ ไม่มีการรวบรวมเครื่องมือวัดผลและ
ประเมินผลตามประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง
เครื่องมือวัดผลและประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเครื่องมือวัดผลและประเมินผล
ความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ ไม่มีคลังเครื่องมือวัดและประเมินผล
ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และไม่ได้ให้บริการเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาแก่
สถานศึกษา

2.2.3 กลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

การส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ทางกลุ่มได้มีการส่งเสริม
โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม เป็นการพัฒนาผู้บริหารและครูให้สามารถพัฒนานวัตกรรม
การศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพทั้งในด้านการบริหารจัดการ และจัดให้มีการแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์และเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่นนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา และได้จัดสรร
งบประมาณให้โรงเรียนดำเนินการพัฒนาและการประกวดในโครงการหนึ่งนวัตกรรมหนึ่งโรงเรียน
ระดับเขตพื้นที่ ได้นวัตกรรมการศึกษาที่ได้รางวัลจำนวน 9 เรื่อง ได้รางวัลระดับดีเยี่ยม จำนวน
4 เรื่อง ได้แก่ 1) การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการรวมชั้นข้ามสาระวิชาโดยใช้แผนแผ่นเดียว
2) อุปกรณ์ต่อพ่วงกล้องดิจิทัลเข้ากับกล้องจุลทรรศน์ 3) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ทักษะ
กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นผสม และได้รางวัลระดับดี 5 เรื่อง ได้แก่ 1) ทำราชการเพื่อลูก
2) สูโลกกว้างจากสื่อนิทาน 3) เตาประหยัดไว้้มลภาวะ 4) งอกง่ายรายได้ด้วยโดกเดก และ 5) กระดาษ
ขึ้นใหม่ด้วยขางพารา

นอกจากนี้กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กลุ่มนิเทศ
ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ได้รับการ
ประสานแผนและนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนการสอน ระหว่างสำนัก
เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน(สทร.) กับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สำนักต่างๆในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา สถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การทำแผน

นโยบายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของกระทรวงศึกษาธิการไปใช้ในสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ จำนวน 14 กิจกรรม ได้แก่ 1) Website ห้องเรียนสีขาว 2) การจัดตั้งศูนย์รวมสื่อการเรียนรู้ (ICT) ของ สพท. 3) การพัฒนาบุคลากรในการใช้คอมพิวเตอร์เป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนรู้ 4) ส่งเสริมการผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAD) 5) โครงการพัฒนาโรงเรียนนำร่องเครือข่าย ICT (100 โรงเรียน) 6) โครงการบูรณาการการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการเรียนการสอน 7) การพัฒนาข้อมูลบน Website สพฐ., สพท., โรงเรียน และการใช้บริการระบบคอมพิวเตอร์ (Web Hosting) 8) การพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการใช้ ICT เพื่อการเรียนการสอนและด้านการบริหารจัดการระบบคอมพิวเตอร์และเครือข่าย 9) การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ระบบดิจิทัล 10) การพัฒนาการเรียนการสอนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ด้วย e-learning 11) การวางเครือข่าย TOT, CAT 12) การเชื่อมต่อเครือข่ายและ Internet 13) การประชาสัมพันธ์ Web site ของ สพท. 14) การจัดสรรคอมพิวเตอร์ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 2 รับผิดชอบการดำเนินการในกิจกรรมการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ระบบดิจิทัล และได้แต่งตั้งคณะทำงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) เพื่อการเรียนการสอนระดับเขตพื้นที่

งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ทางกลุ่มไม่มีการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งไม่มีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อต้นแบบ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา

ปัญหาในด้านการส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีพบว่า ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่องทำให้การดำเนินงานไม่ราบรื่น และการดำเนินงานของกลุ่มงานไม่ต่อเนื่องเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรที่รับผิดชอบงานบ่อย

2.2.4 กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของกลุ่มงานได้ดำเนินการการนิเทศเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) การนิเทศแบบฝังตัว เป็นการมอบความรับผิดชอบการดูแล พัฒนาโรงเรียนคนละ 6-7 โรงเรียน เป้าหมายการนิเทศเฉลี่ยภาคเรียนละ 2 ครั้งและตามความต้องการหรือตามสภาพปัญหาของโรงเรียน 2) การพัฒนาบุคลากร โดยการจัดอบรม/ประชุมปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือการศึกษาดูงานที่สอดคล้องกับตามต้องการ สภาพปัญหาหรือตามนโยบาย สนับสนุนให้มีการแสดงออกซึ่งศักยภาพอย่างหลากหลาย เพื่อให้บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาสามารถนำไปปฏิบัติจริง โดยมีรูปแบบการนิเทศ คือ 1) นิเทศทางตรง 2) นิเทศทางไกล (สื่อ เอกสาร นวัตกรรม) 3) นิเทศตามความต้องการ จำเป็น และตามคำร้องขอของโรงเรียน และ

4) นิเทศแบบโครงการพัฒนา รวมทั้งได้ใช้เทคนิคการนิเทศต่างๆ เช่น 1) การนิเทศแบบกัลยาณมิตร 2) การนิเทศแบบร่วมมือร่วมใจ 3) นิเทศเพื่อส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียน 4) การนิเทศเพื่อส่งเสริมให้ผู้รับการนิเทศรู้ปัญหา วิธีแก้ปัญหา 5) นิเทศโดยยึดหลักการปรับเปลี่ยน ยึดหยุ่นวิธีการทำงานที่มุ่งผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ

งานส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน

ไม่มีการประสานการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษา ไม่มีการจัดทำแผนส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และไม่มีการจัดทำรายงานสรุปและเผยแพร่เทคนิค วิธีการ สื่อ เครื่องมือหรือรูปแบบเครือข่ายการนิเทศ

งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

กลุ่มงานได้ดำเนินการนิเทศการศึกษาโดยตรงที่สถานศึกษา เป็นการนิเทศแบบฝังตัว เป็นการมอบความรับผิดชอบการดูแล พัฒนาโรงเรียนคนละ 6-7 โรงเรียน รายละเอียดใน(ภาคผนวก หน้า 108) เป้าหมายการนิเทศเฉลี่ยภาคเรียนละ 2 ครั้งและตามความต้องการหรือตามสภาพปัญหาของโรงเรียน เป็นการทำงานลักษณะที่รับผิดชอบร่วมกันเป็นรายอำเภอโดยมีศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบในอำเภอนั้นร่วมกันทำแผนปฏิบัติการนิเทศการศึกษารายอำเภอ ในแผนปฏิบัติการประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ 1) ความสำคัญและจำเป็น 2) วัตถุประสงค์ 3) เป้าหมาย 4) ขั้นตอนดำเนินงาน 5) ระยะเวลาดำเนินการ 6) สื่อและเครื่องมือ และ 7) การวัดและประเมินผล นอกจากนี้ในแต่ละอำเภอศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบยังได้ร่วมมือกันทำโครงการเพื่อพัฒนางานนิเทศการศึกษาด้วย เช่น โครงการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในอำเภอเขาคิชฌกูฏ โครงการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารและการเรียนการสอนสถานศึกษาอำเภอมะขาม โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษาในอำเภอลดุง โครงการพัฒนามาตรฐานการศึกษาและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาอำเภอสอยดาว โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแบบยั่งยืนอำเภอโป่งน้ำร้อน และโครงการพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแหลมสิงห์ เป็นต้น

งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา

ไม่มีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศ

ปัญหาในการปฏิบัติงานของกลุ่มงานนิเทศ ติดตาม ประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา พบว่างานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเป็นการทำงานลักษณะที่รับผิดชอบร่วมกันเป็นรายอำเภอนั้นไม่มีการจัดทำ

รายงานผลการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาในภาพรวมของกลุ่ม รวมทั้งการจัดเก็บเอกสารไม่เป็นระบบ

2.2.5 กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ทางกลุ่มมีส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพพร้อมรับการประเมิน และได้จัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสพท.จบ.2 ทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสู่มาตรฐานเดียวกัน

งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาประเมินตนเอง และจัดทำรายงานประเมินตนเอง และให้ข้อเสนอแนะกับโรงเรียนในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง โดยให้เขียนรายงานตามรูปแบบในเอกสารแนวทางการเขียนรายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา และได้จัดทำเอกสารคู่มือตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการนิเทศ ติดตาม กำกับดูแลและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา 18 มาตรฐาน รวมทั้งได้จัดคณะทำงานเพื่อให้ความช่วยเหลือโรงเรียนที่ยังไม่ได้มาตรฐาน และได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และได้นิเทศ ติดตามการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกแห่ง

งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

ได้ประสานกับ โรงเรียนที่มีความพร้อมรับการประเมินภายนอก และประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.)เมื่อถึงกำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของสถานศึกษา

งานการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

ไม่มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

ปัญหาในเรื่องการส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ส่วนใหญ่มองว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่เพิ่มภาระงานมากขึ้น จึงไม่ได้ส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง

2.2.6 กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

งานพัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศ

ทางกลุ่มงานได้มีการจัดทำระบบข้อมูลและสารสนเทศของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านวิชาการ บริหารงาน บุคคล งบประมาณ และงานบริหารทั่วไป รวมทั้งได้มีการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ แล้วรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและนิเทศการศึกษา(ก.ต.ป.น.)ของเขตพื้นที่การศึกษา

งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

กลุ่มงานได้มีการวางแผน รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และจัดทำแผนยุทธศาสตร์การติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษาแล้วเสนอแผนกลยุทธ์ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษา และประสานงานกับคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาเพื่อดำเนินการตามแผน

งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

กลุ่มงานได้ทำสรุปและรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษา ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ปัญหาการปฏิบัติงานของกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานของกลุ่มงานไม่ต่อเนื่องเนื่องจากเปลี่ยนตัวผู้ปฏิบัติบ่อยทำให้การจัดเก็บเอกสาร ข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นระบบ

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 และศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำนวนทั้งหมด 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) และแบบวิเคราะห์เอกสาร(Documentary Analysis) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ศึกษานิเทศก์ และทำการศึกษาเอกสารของแต่ละแห่งแล้ววิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากการศึกษาเอกสารไปพร้อมๆ กันโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.1 ด้านกายภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 1 ถนนตากสิน อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี บนเนื้อที่ 10 ไร่ 3 งาน มีอาคารปฏิบัติงาน 2 หลัง อาคารพัสดุ 2 หลัง โรงจอดรถ 2 หลัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 ตั้งอยู่เลขที่ 1051/3 ถนนท่าแฉลบ อำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี บนเนื้อที่ 18 ไร่ มีอาคารปฏิบัติงาน 1 หลัง และมีโรงจอดรถบริเวณด้านหลังอาคารสำนักงาน

1.2 ด้านบุคลากร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีบุคลากรทั้งหมด จำนวน 98 คน เป็นศึกษานิเทศก์ จำนวน 24 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีบุคลากรทั้งหมด จำนวน 82 คน เป็นศึกษานิเทศก์ จำนวน 18 คน

1.3 ด้านข้อมูลทางการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีพื้นที่ให้บริการ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอท่าใหม่ อำเภอนายายอามและอำเภอแก่งหางแมว มีโรงเรียน จำนวน 98 โรงเรียน 1 สาขา (โรงเรียนวัดขุนซ่อง สาขาบ้านโป่งเกตุ) มีครู จำนวน 1,638 คน นักเรียน จำนวน 34,832 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีพื้นที่ให้บริการ 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอข

ลุง อำเภอมะขาม อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอสอยดาวและอำเภอเขาคิชฌกูฏ มีโรงเรียน จำนวน 123 โรงเรียน มีครู จำนวน 1,644 คน นักเรียน จำนวน 29,887 คน

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ศึกษานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี มีจำนวนทั้งหมด 42 คน เป็นชาย จำนวน 17 คน เป็นหญิงจำนวน 35 คน มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 15 คน ระดับปริญญาโทจำนวน 26 คน และระดับปริญญาเอกจำนวน 1 คน มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน นิเทศการศึกษาเฉลี่ย 19 ปี

3. สภาพและปัญหาการปฏิบัติงาน

ลักษณะการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เป็นสองลักษณะ คือ เป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามภาระงานทั้ง 6 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา กลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา และลักษณะที่ 2 เป็นการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาโดยตรงที่สถานศึกษา(นิเทศแบบ ฝังตัว) และในส่วนของขั้นตอนในการปฏิบัติงานของทุกกลุ่มงานและทุกกิจกรรมจะเป็นลักษณะ เดียวกัน คือ เริ่มจากการประชุมชี้แจง/วางแผน แล้วออกเป็นคำสั่งมอบหมายหน้าที่ จัดทำโครงการ ดำเนินงาน/กิจกรรมตามระยะเวลาที่กำหนด แล้วจึงสรุปรายงานผลการดำเนินงาน ส่วนในเรื่องของ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี/แผนงานของกลุ่มงาน

3.1 กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้

งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ

งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ได้มีการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย โดยส่งเสริมให้โรงเรียนใช้หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรแกนกลางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และมีการส่งเสริมโรงเรียนศูนย์เด็กเล็กปฐมวัยต้นแบบและเครือข่าย และมีการนิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานโดยตรงจากศึกษานิเทศก์เป็นระยะๆ และได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยร่วมกันระหว่างโรงเรียนต้นแบบและเครือข่าย รวมทั้งได้รับความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดกิจกรรม ส่วนงานที่เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษเป็นหน้าที่ของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด ทางกลุ่มงานได้มีการประสานงาน

ขอความร่วมมือเป็นบางครั้งในเรื่องการเชิญเป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กพิเศษ เนื่องจากมีนโยบายให้ทุกโรงเรียนรับเด็กพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติในโรงเรียน ส่วนเด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษมีการส่งเสริมให้โรงเรียนคัดกรองเด็กจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทราบเพื่อหาทางช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น วัสดุ อุปกรณ์การเรียน งบประมาณ เป็นต้น

งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีการส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในส่วนของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยยึดหลักสูตรแกนกลาง 70 เปอร์เซ็นต์ และอีก 30 เปอร์เซ็นต์โรงเรียนจัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของท้องถิ่น ส่วนการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมที่ดำเนินการคือการเปิดการอบรมตามโครงการต่างๆ ของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ และได้มีการนิเทศติดตามการดำเนินงาน โดยการนิเทศโดยตรงจากศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบของแต่ละโรงเรียน

งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

ศึกษานิเทศก์ในกลุ่มไม่มีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ แต่มีการส่งเสริมการทำวิจัยโดยการเปิดอบรมให้กับครูเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการเลือกปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน การเลือกรูปแบบการวิจัยที่เหมาะสม กระบวนการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล การเลือกใช้สถิติที่ถูกต้อง การแปลผลข้อมูลในรูปแบบต่างๆ การอภิปรายผล และการนำผลการวิจัยไปใช้ในการด้านการศึกษา รวมทั้งสนับสนุนให้ครูและผู้บริหารดำเนินการวิจัยและเผยแพร่ผลงานวิจัยในเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ปัญหาในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า หลักสูตรแกนกลางที่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ทำให้ผู้ปฏิบัตินำหลักสูตรมาใช้ไม่ต่อเนื่อง และในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง บางโรงเรียนจำนวนบุคลากรมีน้อยไม่สามารถที่จะดำเนินการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาได้

3.2 กลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา

งานส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษา

การส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ได้ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน และให้วัดผลและประเมินผลสอดคล้องตามแนวทางจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และตามสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการให้การอบรมครูและผู้บริหารโรงเรียน และได้มีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลโดยการจัดอบรม เชิงปฏิบัติการการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน

งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ได้ส่งเสริมและจัดทำเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์นักเรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ โดยเน้นทักษะการคิดระดับสูง และจัดอบรม โปรแกรมวัดผลให้แก่โรงเรียนเพื่อโรงเรียนใช้ในการจัดทำเอกสารหลักฐานการศึกษา และได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษาครอบคลุมสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ และมี การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดทำและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลตามสภาพจริง

งานติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการวัดและประเมินผลการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี มีนโยบายในการประเมินผลสัมฤทธิ์นักเรียน 2 ลักษณะ คือ 1) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้สอบทุกคน และได้ดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด รวมทั้งจัดทำรายงานการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการศึกษาให้กับกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาทราบ

งานทดสอบทางการศึกษา

ส่วนการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน(การสอบ NT) แบ่งเป็น 2 ส่วน 1) ส่วนกลาง ประเมินโดยวิธีสุ่มตัวอย่างครอบคลุมทุกโรงเรียน ทุกสังกัดโดยใช้แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ ช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6) สอบวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3) สอบวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 2) ส่วนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประเมินทุกคนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ส่วนงานพัฒนาคลังข้อสอบมาตรฐานการศึกษา ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาคลังเครื่องมือวัดและประเมินผลระดับท้องถิ่น สร้างข้อสอบ 4 วิชา คือ วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ปัญหาในการส่งเสริมการวัดและประเมินผลทางกลุ่มพบว่า งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา มีการรวบรวมเครื่องมือวัดและประเมินผลไม่ครอบคลุมทั้ง 8 กลุ่มสาระ ไม่มีการรวบรวมเครื่องมือวัดผลและประเมินผลตามประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เครื่องมือ

วัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง เครื่องมือวัดผลและประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และเครื่องมือวัดผลและประเมินผลความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และการเขียนสื่อความ และไม่ได้ให้บริการเครื่องมือวัดและประเมินผลทางการศึกษาแก่สถานศึกษา

3.3 กลุ่มงานส่งเสริม และพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

การส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี ได้มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้สามารถผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (ผลิตสื่อ CAI) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ และมีสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเผยแพร่ในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งส่งเสริมให้โรงเรียนจัดทำหนึ่งนวัตกรรม หนึ่งโรงเรียน และยังสามารถทำการเผยแพร่การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและส่งประกวดในระดับภาคและระดับประเทศ รวมทั้งได้มีการร่วมมือกันระหว่างสำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน(สทร.) กับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักต่างๆในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อการทำแผน นโยบายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของกระทรวงศึกษาธิการไปใช้ในสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 รับผิดชอบในเรื่องของการพัฒนาการเรียนการสอนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ด้วย e-Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 รับผิดชอบในเรื่องการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ระบบดิจิทัล

งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

ไม่มีการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา รวมทั้งไม่มีการทำวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อต้นแบบ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา

ปัญหาในด้านการส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีพบว่า ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่องทำให้การดำเนินงานไม่ราบรื่น และการดำเนินงานของกลุ่มงานไม่ต่อเนื่องเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงบุคลากรที่รับผิดชอบงานบ่อย

3.4 กลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา

งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

งานส่งเสริม และพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี มีรูปแบบการนิเทศเป็น 2 ลักษณะเป็นการนิเทศแบบร่วมพัฒนา คือ 1)การนิเทศ

แบบฝังตัว เป็นการมอบความรับผิดชอบการดูแลพัฒนาโรงเรียน เป้าหมายการนิเทศเฉลี่ยภาคเรียน ละ 2 ครั้งและตามความต้องการหรือตามสภาพปัญหาของโรงเรียน 2)การพัฒนาบุคลากร โดยการ จัดอบรม/ประชุมปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือการศึกษาดูงานที่สอดคล้องกับตามต้องการ สภาพปัญหาหรือตามนโยบาย มีกลยุทธ์การดำเนินงานนิเทศการศึกษา คือส่งเสริม สนับสนุนให้ สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็น ระบบ ทั้งถึงและต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน คือ 1)วางแผนการนิเทศ 2)เตรียม เอกสาร สื่อ เครื่องมือนิเทศ 3)ปฏิบัติการนิเทศที่สถานศึกษา 4)ประเมินผลการนิเทศ และ 5)รายงานผลการนิเทศ

งานส่งเสริมสนับสนุนเครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องและชุมชน

ไม่มีการประสานการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่ การศึกษา ไม่มีการจัดทำแผนส่งเสริม สนับสนุนเครือข่ายการนิเทศในเขตพื้นที่การศึกษาและ สถานศึกษา และไม่มีการจัดทำรายงานสรุปและเผยแพร่เทคนิค วิธีการ สื่อ เครื่องมือหรือรูปแบบ เครือข่ายการนิเทศ

งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรีได้ดำเนินการนิเทศการศึกษาเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1)นิเทศโดยตรงที่สถานศึกษา เป็นการนิเทศแบบฝังตัว เป็นการมอบความรับผิดชอบการดูแล พัฒนาโรงเรียนตามที่ได้รับมอบหมาย โดยใช้กระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน คือ 1)วางแผนการนิเทศ 2)เตรียมเอกสาร/สื่อ/เครื่องมือนิเทศ 3)ปฏิบัติการนิเทศที่สถานศึกษา 4)ประเมินผลการนิเทศ และ 5)รายงานผลการนิเทศ เป้าหมายการนิเทศ ติดตามเฉลี่ยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ลักษณะที่ 2)นิเทศ ทางไกล เป็นการนำเสนอข้อมูลและความรู้ใหม่ๆ ทางWeb site(KM)ของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และของกลุ่มนิเทศฯ อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งได้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในวารสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา

ไม่มีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา การนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และการพัฒนาเครือข่ายการนิเทศ

ปัญหาในการปฏิบัติงานของกลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัด การศึกษา พบว่างานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาเป็นการทำงานลักษณะที่รับผิดชอบร่วมกันเป็นรายอำเภอนั้น ไม่มีการ

จัดทำรายงานผลการดำเนินงานการนิเทศการศึกษาในภาพรวมของกลุ่ม รวมทั้งการจัดเก็บเอกสารไม่เป็นระบบ

3.5 กลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

มีการส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบด้วยโครงการ ระบบดีโรงเรียนมีคุณภาพ ส่งเสริมให้สถานศึกษาได้พัฒนาการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพพร้อมรับการประเมิน และได้จัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสพท.ทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสู่มาตรฐานเดียวกัน

งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาประเมินตนเอง และจัดทำรายงานประเมินตนเอง และให้ข้อเสนอแนะกับโรงเรียนในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง โดยให้เขียนรายงานตามรูปแบบในเอกสารแนวทางการเขียนรายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา และได้จัดทำเอกสารคู่มือตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการนิเทศ ติดตาม กำกับดูแลและประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา 18 มาตรฐาน รวมทั้งได้จัดคณะทำงานเพื่อให้ความช่วยเหลือโรงเรียนที่ยังไม่ได้มาตรฐาน และได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และได้นิเทศ ติดตามการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกแห่งโดยวิธีการออกนิเทศการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในหัวข้อต่อไปนี้ 1)การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2)การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 3)การจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพการศึกษา 4)การดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษา 5)การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6)การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด 7)การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 8)การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยการประเมินตนเอง

งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

ได้ประสานกับโรงเรียนที่มีความพร้อมรับการประเมินภายนอก และประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.)เมื่อถึงกำหนดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของสถานศึกษา

งานการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

ไม่มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

ปัญหาในเรื่องการส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ส่วนใหญ่มองว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่เพิ่มภาระงานมากขึ้น จึงไม่ได้ส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง

3.6 กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา งานพัฒนาระบบข้อมูล และสารสนเทศ

ได้มีการจัดทำระบบข้อมูลและสารสนเทศของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลด้านวิชาการ บริหารงานบุคคล งบประมาณ และงานบริหารทั่วไป รวมทั้งได้มีการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ แล้วรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและนิเทศการศึกษา(ก.ต.ป.น.)ของเขตพื้นที่การศึกษา

งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ได้มีการวางแผน รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และจัดทำแผนยุทธศาสตร์การติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษา แล้วเสนอแผนกลยุทธ์ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษา และประสานงานกับคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาเพื่อดำเนินการตามแผน

งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ได้ทำสรุปและรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบประเมินผลและนิเทศการศึกษา ต่อคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

การปฏิบัติงานของกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาพบปัญหาคือการทำงานของกลุ่มงานไม่ต่อเนื่องเนื่องจากเปลี่ยนตัวผู้ปฏิบัติบ่อยทำให้การจัดเก็บเอกสาร ข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นระบบ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้

จากผลการวิจัยพบว่า งานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการส่งเสริมให้โรงเรียนใช้หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในส่วนของการส่งเสริมและพัฒนาทางกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ได้ทำการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรในส่วนของที่องถิ่นซึ่งคิดเป็น 30 เปอร์เซ็นต์ และส่วน 70 เปอร์เซ็นต์โรงเรียนได้ยึดหลักสูตรแกนกลางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด ในส่วนของการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยเห็นด้วยกับการให้ความช่วยเหลือครูให้มีความรู้ความเข้าใจการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ โดยทำการอบรมเพื่อให้ครูได้ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรโดยตรง เพราะหลักสูตรเปรียบเสมือนหัวใจในการดำเนินงาน เป็นที่รวมของจุดมุ่งหมาย เนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่ครูจะต้องมีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ตลอดจนให้ครูทราบทิศทางจุดเน้นของโรงเรียนว่าเป็นอย่างไร เช่น บางโรงเรียนมีจุดเด่นการพัฒนาหรือการใช้หลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์ บางโรงเรียนมีจุดเด่นการใช้หลักสูตรด้านเทคโนโลยี เป็นต้น ส่วนปัญหาในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพบว่า ขึ้นอยู่กับตัวบุคลากรในการนำหลักสูตรไปใช้ และตัวหลักสูตรแกนกลางที่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนไม่ราบรื่น ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ (Taba, 1962) เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ที่กล่าวไว้ว่า “ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร” สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยณรงค์ ห่วงบุญรอด (2535) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่หัวหน้างานพัฒนางานวิชาการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 12 พบว่า งานด้านการพัฒนาหลักสูตรประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีการนิเทศ ติดตามผลการใช้หลักสูตร ปัญหาที่พบคือขาดทักษะในการสร้างเครื่องมือนิเทศติดตามผล และงานพัฒนาการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เป็นวิทยากรในการประชุม อบรม สัมมนา และปัญหาที่พบคือ การฝึกอบรมขาดระบบที่ชัดเจน การดำเนินการอบรมทำเพื่อสนองนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลธิชา รอดผล (2542) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามเกณฑ์มาตรฐานศึกษานิเทศก์ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งผลการวิจัยในเกณฑ์มาตรฐานที่ 1 พบว่าศึกษานิเทศก์ส่วนใหญ่ทำการศึกษาค้นคว้า รวบรวมเทคนิค วิธีการ สื่อ เครื่องมือนิเทศ การให้คำปรึกษา แนะนำ สาธิต เกี่ยวกับการนิเทศแก่โรงเรียน และงานวิจัยของ เจริญ พิมพ์พันธ์ (2539) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผลการวิจัยพบว่า งานพัฒนางานวิชาการที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติคือ การจัดประชุม อบรม สัมมนา เป็นวิทยากร

จะเห็นได้ว่าสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี มีความสอดคล้องกับแนวคิดและงานวิจัยหลายฉบับที่พบว่า การดำเนินงาน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้มีการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรในรูปแบบของการให้ความรู้ความเข้าใจ โดยการอบรม จัดการประชุม ให้คำชี้แนะโดยการเป็นวิทยากรจนกระทั่งสามารถดำเนินการได้ และปัญหาที่พบส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับตัวบุคลากรเอง โดยเฉพาะด้านทักษะ

2.งานส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี ได้ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลการเรียนรู้ของนักเรียน และให้วัดผลและประเมินผลสอดคล้องตามแนวทางจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และตามสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการให้การอบรมครูและผู้บริหารโรงเรียน และได้มีการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองโดยศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการวัดผลและประเมินผล รวมทั้งส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการการวัดและประเมินผลในชั้นเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า การให้ความรู้ครูให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลนั้นเป็นงานที่ควรส่งเสริมเพื่อให้การวัดผลและประเมินผลเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ ควรส่งเสริมให้มีการวัดผลและประเมินผลไปในทิศทางเดียวกันทั้งประเทศ เนื่องจากการศึกษาเป็นการศึกษาภาพรวมของประเทศ หากการวัดและประเมินผลไม่ไปในทิศทางเดียวกัน ต่างคนต่างวัดตามความเข้าใจส่วนตัวและไม่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ การศึกษาของประเทศจะขาดคุณภาพและผลของการวัดไม่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด ซึ่งการวัดและการประเมินเป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้รู้ว่าการจัดการศึกษาส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่เพียงใด และผลการประเมินเป็นสิ่งสะท้อนความรู้ ความสามารถที่แท้จริงหรือไม่ และเครื่องมือวัดผลที่ส่วนใหญ่มักใช้คือแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ จึงไม่สามารถสะท้อนภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างครอบคลุมเพียงพอ การประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) จึงมีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น ด้วยกระบวนการ ด้วยวิธีการ การประเมินตามสภาพจริง จะดำเนินการควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ที่สภาพการณ์ เหตุการณ์ เรื่องราวจริง เป็นสิ่งเร้าเพื่อให้ผู้เรียนได้ตอบสนอง โดยใช้ความรู้ ความสามารถและทักษะที่แท้จริงในการแก้ปัญหา ผู้เรียนต้องใช้ความคิดระดับสูงเพื่อแก้ปัญหาที่ซับซ้อนในลักษณะองค์รวมหรือบูรณาการ อาจแสดงออกเป็นผลงาน การปฏิบัติ การทดสอบ ฯลฯ ลักษณะของเครื่องมือจึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนแสดงออก วิธีการที่ใช้หลายวิธี เพื่อให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด แหล่งข้อมูล หรือผู้ประเมิน ที่มีใช้เฉพาะผู้สอนเท่านั้น ดังนั้น การส่งเสริมการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายจึงเป็นสิ่งจำเป็น ในการวัดและประเมินผล การศึกษาในปัจจุบัน สอดคล้องกับ สิริเดช สุชีวะ(2546) กล่าวไว้ว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ตาม

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ได้ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสมตามระดับพัฒนาการในแต่ละช่วงชั้น โดยสถานศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาตามกรอบของหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้รับสาระการเรียนรู้ครบถ้วนตามหลักสูตรอันประกอบด้วยองค์ความรู้ ทักษะหรือกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยมและคุณธรรมจริยธรรม ในการจัดการศึกษาในหลักสูตรดังกล่าวจำเป็นต้องมีกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนควบคู่กับการเรียนการสอน โดยสารนิเทศที่ได้จากการวัดและประเมินผลจะแสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้าและความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน อันนำไปสู่คุณประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ แนวทางการวัดและประเมินผลดังกล่าวมีความสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545) กล่าวคือ เป็นการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่ผสมผสานเป็นเนื้อเดียวกับกระบวนการเรียนรู้ มีเป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ไม่ใช่เป็นเพียงการตรวจสอบการเรียนรู้

3.งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

การส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาทั้งสองเขตได้มีการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรให้สามารถผลิตบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (ผลิตสื่อ CAI) ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ และมีสื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเผยแพร่ในระดับเขตพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้ทุกโรงเรียนจัดทำหนึ่งนวัตกรรมหนึ่งโรงเรียนขึ้น และยังสามารถทำการเผยแพร่การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและส่งเสริมประกวดในระดับภาคและระดับประเทศ และยังสามารถร่วมมือกันระหว่างสำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน(สทร.) กับกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักต่างๆในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การทำแผน นโยบายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารของกระทรวงศึกษาธิการไปใช้ในสถานศึกษาได้อย่างทั่วถึง สะดวก รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 1 รับผิดชอบในเรื่องของการพัฒนาการเรียนการสอนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ด้วย e-Learning สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 รับผิดชอบในเรื่องการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ระบบดิจิทัล ผู้วิจัยเห็นว่า การส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีความสำคัญมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพปัญหาและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญที่จะเร่งส่งเสริมให้บุคลากร โดยเฉพาะครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ ทันทต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี เพราะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในปัจจุบันด้วย เนื่องจากผู้ที่จะเป็นประชากรที่มีคุณภาพในอนาคตของประเทศอยู่ในวัยเรียน การส่งเสริมด้านเทคโนโลยีจึงมุ่งไปที่สถานศึกษาอีกทางหนึ่งเพราะมีความ

มุ่งหวังว่าการจัดการศึกษาในปัจจุบันจะสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นประชากรที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต รวมทั้งการส่งเสริมสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีดังกล่าว ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 มาตรา 65 กำหนดไว้ว่า ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยี เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และประสิทธิภาพ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงมีนโยบายส่งเสริมพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการพระราชบัญญัติดังกล่าว สอดคล้องกับ กิดานันท์ มลิทอง(2540) กล่าวไว้ว่าในการจัดการศึกษานั้น สื่อการเรียนการสอนมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเรียนการสอนตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน เพราะสื่อการเรียนการสอนเป็นเสมือนตัวกลางที่ช่วยในการสื่อสารช่วยให้นักเรียนเข้าใจความหมายของเนื้อหาบทเรียนได้ตรงตามที่ครูต้องการ ทำให้การเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ดีขึ้นเร็วขึ้น และสอดคล้องกับ พิมพันธ์ เดชะคุปต์(2544) ยังได้กล่าวไว้ว่า ครูมีอาชีพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ก็คือครูมีสมรรถนะ 5 ประการ ดังนี้ 1)เป็นนักพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นและระดับสถานศึกษา 2)เป็นนักการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3)เป็นนักการใช้นวัตกรรมการศึกษา รวมทั้งคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา 4)เป็นนักวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง 5)เป็นนักวิจัย รวมทั้งนักวิจัยในชั้นเรียน

และปัญหาในด้านการส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีพบว่า การดำเนินงานไม่ต่อเนื่องเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงบุคลากรที่รับผิดชอบงานบ่อย และขาดแคลนงบประมาณ ข้อค้นพบดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ ณรงค์ ไทยรัตน์ (2536) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด พบว่า ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร โดยเฉพาะการเก็บรวบรวมข้อมูล และมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์ ขาดการวิเคราะห์งาน ระบบการจัดเก็บและระบบการค้นหาข้อมูลและสารสนเทศไม่สะดวกในการใช้งาน สอดคล้องกับ เจริญ พิมพันธ์ (2539) ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติหน้าที่ของศึกษานิเทศก์มีการส่งเสริมการสร้างสื่อการเรียนการสอน การจัดประกวดสื่อการเรียนการสอน การให้คำแนะนำปรึกษา การจัดระบบการให้บริการยืมสื่อ การจัดประชุมปฏิบัติการการผลิตสื่อและใช้สื่อการเรียนการสอน ปัญหาที่พบ คือ ขาดงบประมาณไม่สามารถดำเนินงานตามโครงการในแผนปฏิบัติการได้ครบ และบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับไอทีศนูปรกรณ์ สอดคล้องกับงานของ ชลธิชา รอดผล (2542) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามเกณฑ์มาตรฐานศึกษานิเทศก์ของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า เกณฑ์มาตรฐานที่ 5 ที่สภาพส่วนใหญ่ที่ศึกษานิเทศก์ได้ปฏิบัติคือ การเลือกสื่อเครื่องมือเทคนิควิธีการให้เหมาะสมกับกิจกรรมการนิเทศ และให้ผู้รับการนิเทศมีส่วนร่วมใน

การคิดค้น ผลิต ตัดสินใจใช้และพัฒนาสื่อ เครื่องมือ เทคนิค วิธีการในการนิเทศให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ ปัญหาคือ ครูไม่เห็นความสำคัญของสื่อเครื่องมือนิเทศ และในประเด็นปัญหา ยังสอดคล้องกับงานของ วุฒิสาร พุทธวงษ์ (2542) ที่ทำการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาคารปฏิบัติหน้าที่ของศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษาจังหวัดในเขตการศึกษา 9 พบว่า ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของศึกษานิเทศก์อยู่ในระดับมาก คือ ด้านการผลิตสื่อ คู่มือ เอกสารวิชาการและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน เนื่องจากขาดงบประมาณในการผลิตสื่อ ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างเครื่องมือ

4. งานส่งเสริม และพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้

งานส่งเสริม และพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้ของทั้งสองเขตมีรูปแบบการนิเทศเป็น 2 ลักษณะเป็นการนิเทศแบบร่วมพัฒนา คือ 1) การนิเทศแบบฝังตัว เป็นการมอบความรับผิดชอบการดูแลพัฒนาโรงเรียน เป้าหมายการนิเทศเฉลี่ยภาคเรียนละ 2 ครั้งและตามความต้องการหรือตามสภาพปัญหาของโรงเรียน 2) การพัฒนาบุคลากร โดยการจัดอบรม/ประชุม ปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือการศึกษาดูงานที่สอดคล้องกับตามต้องการ สภาพปัญหาหรือตามนโยบาย มีกลยุทธ์การดำเนินงานนิเทศการศึกษา คือส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งถึงและต่อเนื่อง โดยมีกระบวนการนิเทศ 5 ขั้นตอน คือ 1)วางแผนการนิเทศ 2)เตรียมเอกสาร สื่อ เครื่องมือนิเทศ 3) ปฏิบัติการนิเทศที่สถานศึกษา 4)ประเมินผลการนิเทศ และ 5) รายงานผลการนิเทศ จากผลการวิจัย ผู้วิจัยเห็นว่าการนิเทศการศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถือว่าการนิเทศการศึกษาเป็นการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกฝ่ายที่จะแนะนำปรึกษาหรือ ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนครูให้พัฒนาการปฏิบัติงานในทุกด้าน ส่งเสริมและรักษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ตลอดจนช่วยให้ครูเกิดความงอกงามในวิชาชีพ ช่วยให้ครูมีขวัญกำลังใจในการทำงานอันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน และการนิเทศการศึกษา เป็นงานที่มุ่งพัฒนาความเจริญในด้านการศึกษาเป็นหลัก ในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ นั้น ผู้ดำเนินงานจำเป็นต้องมีหลักการที่ยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ให้ดำเนินไปในทางเดียวกันอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามหลักวิชา เป็นกระบวนการส่งเสริมสร้างสรรค์ มีความเป็นประชาธิปไตย ศึกษานิเทศก์เป็นบุคลากรทางการศึกษาอีกกลุ่มหนึ่งที่ถ้าหากทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว น่าจะเป็นอีกแรงหนึ่งที่ช่วยผลักดันงานปฏิรูปการศึกษาให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้เร็วขึ้น และเนื่องจากในขณะนี้ภายใต้โครงสร้างใหม่ที่กำหนดให้มีการกระจายอำนาจบริหารจัดการศึกษาไปยังเขตพื้นที่การศึกษา จะมีศึกษานิเทศก์สังกัดตามเขตพื้นที่ต่างๆ ทำหน้าที่นิเทศเพื่อพัฒนาการศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องช่วยกันหาแนวทางในการพัฒนาศึกษานิเทศก์

ทั่วประเทศให้สามารถทำงานได้มากขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ และจากผลการวิจัยในเรื่องการพัฒนาบุคลากร ได้มีการจัดอบรม/ประชุมปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้หรือการศึกษาดูงานที่สอดคล้องกับตามต้องการ สภาพปัญหาหรือตามนโยบายนั้น ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานของ เจริญ พิมพ์พันธ์ (2539) ที่ได้ทำการศึกษาการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ซึ่งพบว่า งานพัฒนาวิชาการที่ส่วนใหญ่ปฏิบัติ คือ การจัดประชุม อบรมสัมมนา เป็นวิทยากรและการนิเทศติดตาม

5.งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและให้สถานศึกษาได้พัฒนาการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพพร้อมรับการประเมิน ซึ่งถือเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา กับโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่าการปฏิบัติงานที่มีการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษานั้น เป็นผลดีต่อการพัฒนาระบบการปฏิบัติงาน ทำให้การทำงานมีระบบมากขึ้น มีความร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน มีการทำงานเป็นทีมและได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และมีการวางแผนการทำงานร่วมกันมีหลักการทำงานเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวาณิช และนงราม เศรษฐพานิช(2545) กล่าวว่าผู้เกี่ยวข้องควรยึดหลักการสำคัญในการประกันคุณภาพภายในขององค์กร/หน่วยงาน ดังนี้ 1)จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่องค์กร หน่วยงานร่วมกัน พัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้ขึ้นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน 2)การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในองค์กร/หน่วยงาน ไม่ใช่เป็นกระบวนการแยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติขององค์กร หน่วยงาน โดยองค์กร/หน่วยงานจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน 3)การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในองค์กร/หน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆในหน่วยงาน โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยผลักดันให้องค์กร/หน่วยงานมีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดี มีคุณภาพเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

6.งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ได้ให้ข้อเสนอแนะกับโรงเรียน ในการจัดทำรายงานประเมินตนเอง โดยให้เขียนรายงานตามรูปแบบในเอกสารแนวทางการเขียน รายงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา และได้จัดทำเอกสารคู่มือตรวจสอบและ ประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการนิเทศ ติดตาม กำกับดูแลและประเมินคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐาน รวมทั้งได้จัดคณะทำงานเพื่อให้ความช่วยเหลือโรงเรียนที่ยังไม่ได้มาตรฐาน และได้ส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และได้นิเทศ ติดตาม การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยวิธีการออกนิเทศการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาถือเป็นภารกิจที่สถานศึกษา จำเป็นต้องปฏิบัติอย่างยิ่งเนื่องจากส่งผลกระทบต่อตรงต่อนักเรียน และศึกษานิเทศก์ที่เกี่ยวข้องควร ให้การส่งเสริมอย่างต่อเนื่องโดยมีขอบข่ายภารกิจของกลุ่มส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา คือ 1)งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2)งาน ตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา 3)งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและ ภายนอกสถานศึกษา และ 4)งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษา จะเห็นได้ว่าการดำเนินงานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นงานสำคัญที่กลุ่มงาน ส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาต้องปฏิบัติ สอดคล้องกับ สุวิมล ราชชรบริบาล (2541) ได้สำรวจรูปแบบและกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลวิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีการรูปแบบการประกันคุณภาพ การศึกษา คือ ประกอบด้วยระบบกำกับ ระบบสนับสนุน และตรวจสอบ

7.งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ได้มีการประสานกับโรงเรียนที่มีความพร้อมรับการประเมินภายนอก และประสานงาน กับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) เมื่อถึงกำหนดการประเมิน คุณภาพการศึกษาภายนอกของสถานศึกษา จากผลการวิจัย ผู้วิจัยเห็นว่าการประกันคุณภาพมี 2 ประเภทคือ การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก การประกันคุณภาพ ภายใน เป็นการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานจากภายใน โดยบุคลากรของหน่วยงานนั่นเอง ส่วนการประกันคุณภาพภายนอก เป็นการประเมินผลและติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานโดยองค์การอิสระภายนอก เพื่อเป็นการประกัน คุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงาน ในที่นี้จะพบคำสำคัญ 2 คำ คือ การประกันคุณภาพภายใน กับการประกันคุณภาพภายนอก ความแตกต่างของคำ 2 คำนี้อยู่ที่บุคคล ซึ่งเป็นผู้ประเมินและจุดมุ่งหมายของการดำเนินงาน การประกันคุณภาพภายใน เป็นกระบวนการที่

บุคลากรในองค์กรเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง เรียกว่า เป็นการประเมินตนเอง หรือการตรวจสอบตนเอง เพื่อพัฒนาตนเอง การประเมินตนเองจึงเหมือนกับการส่องกระจกดูตนเอง เมื่อส่องกระจกพบข้อดีข้อด้อย ก็พยายามปรับปรุงตนเองเพื่อให้ดีขึ้น การสำรวจหรือประเมินตนเองจึงเป็นสิ่งที่คนเราควรทำในชีวิตประจำวัน สิ่งที่เป็นคำถามตามมา คือ หน่วยงานควรประเมินตนเองในด้านใด คำถามนี้จึงนำไปสู่การที่ต้องมีการกำหนดคุณภาพของงานที่ต้องการ ซึ่งบางคนเรียกว่า มาตรฐานหรือระบบคุณภาพ ส่วนการประกันคุณภาพภายนอก ผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินตรวจสอบการดำเนินงานเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับหน่วยงานที่ถูกประเมิน จุดมุ่งหมายของกระบวนการนี้เน้นที่การรับรองหน่วยงาน และให้ข้อมูลที่นำไปสู่การพัฒนาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก จึงเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมการพัฒนาองค์กรร่วมกันโดยการตรวจสอบและพัฒนาจากมุมมองของบุคคลสองฝ่าย ด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ผลการประเมินมีคุณภาพน่าเชื่อถือมากขึ้น

ปัญหาในเรื่องการส่งเสริมการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ส่วนใหญ่มองว่าการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่เพิ่มภาระงานมากขึ้นจึงไม่ได้ส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจัง และสำหรับการประกันคุณภาพการศึกษาตามความเห็นของผู้วิจัย การประกันคุณภาพการศึกษา คือการวางแผนการดำเนินการอย่างเป็นระบบ จนส่งผลให้มีคุณภาพในด้านการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษา ซึ่งมีผลทำให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ซึ่งหมายถึงสถานศึกษา มีคุณภาพตรงตามมาตรฐานการศึกษา และมีระบบประกันคุณภาพที่ดี ครบวงจร และการส่งเสริมพัฒนากระบวนการประกันควรส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น หน่วยงาน/องค์กร ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ควรร่วมมือกัน และมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามีคุณภาพ ไม่ถือว่าเป็นการปฏิบัติงานที่นอกเหนือจากงานประจำให้ถือว่างานประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานตามปกติ ซึ่งสอดคล้องกับ สุวิมล ว่องวานิช และนงราม เศรษฐพานิช(2545) ได้ให้แนวคิดพื้นฐานในการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา คือ การที่หน่วยงาน/องค์กรร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานของตนเองให้เป็นไปตามมาตรฐาน ไม่ใช่การจับผิดการทำงานของผู้ใด โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นทุกฝ่าย การวางระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ดีต้องเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในองค์กร หน่วยงาน กระบวนการประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรที่แยกส่วนมาจากการดำเนินการตามปกติขององค์กร/หน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร และบุคลากรอื่นๆในหน่วยงาน โดยการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ใช้เกี่ยวข้อง หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย โดยมีการวางแผนพัฒนาและมีแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน มีการปฏิบัติตามแผน ตรวจสอบ

ประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

8. งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย

ผลจากการวิจัยพบว่า งานศึกษา ค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของกลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการเรียนรู้ กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา กลุ่มงานนิเทศติดตาม และประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา และกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่าศึกษานิเทศก์ไม่มีการดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานในปัจจุบันจำเป็นต้องนำ การวิจัยมาเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพัฒนาตนเองและพัฒนางานเพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งมีผลทำให้การศึกษาต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยทั้งใน ส่วนที่เป็นนโยบาย จุดมุ่งหมาย หลักการ โครงสร้าง หลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนและการ ประเมินผลเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคม การวิจัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการรวบรวมข้อมูล เพื่อทำการวิเคราะห์สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการ วางแผนพัฒนาการปฏิบัติงาน รวมทั้งในปัจจุบันแนวคิดทางการสอนใหม่ๆ ได้รับการค้นพบจากการ ค้นคว้าวิจัยตลอดเวลา ในส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจึงจำเป็นต้องตามให้ทันกับการ เปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับ บัณฑิต พลฤกษ์วัน(2535) ที่กล่าวไว้ว่า งานนิเทศการศึกษาอีก ส่วนหนึ่งที่เป็นจะต้องให้ผลการวิจัยใหม่ๆ มาช่วยในการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนผล แห่งการค้นคว้าทดลองทางวิชาการนั้นย่อมต้องอาศัยการนิเทศการศึกษาเป็นตัวประสานสัมพันธ์กับ ครูผู้สอนได้ดี

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการนำผลการวิจัยเพื่อเป็น แนวทางในการกำหนดแผน /นโยบายในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
2. ศึกษานิเทศก์ ควรมีการศึกษาสภาพและปัญหาที่พบในงานวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการ กำหนดโครงการ หรือการดำเนินการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับงานด้านต่าง ๆ เพื่อประสิทธิผลของ การปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ตามการรับรู้ของศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กิดานันท์ มลิทอง.เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. สำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา. การนิเทศเพื่อความเป็นเลิศ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2540.
- จันทร์เพ็ญ วัฒนะ. สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่หัวหน้าการวิจัยประเมินผล และบริการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 8. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- จารุวรรณ แก่นทรัพย์. การศึกษาการดำเนินการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- จำรัส สุทธิพันธ์. การศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ ในเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- เจริญ พิมพ์พันธ์. การศึกษาการปฏิบัติงานของหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ชลธิชา รอดผล. การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ตามเกณฑ์มาตรฐานศึกษานิเทศก์ของกระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ชัยณรงค์ ห่วงบุญรอด. การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ที่ทำหน้าที่หัวหน้างานพัฒนาวิชาการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 12. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ชาวี มณีศรี. หลักการนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โสภณการพิมพ์, 2528.

- ชารี มณีสรี. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โสภณการพิมพ์, 2538.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2523.
- จิติมดี อาพัทธนานนท์. “สู่ สพท.คุณภาพ ข้อยก้นพบจากงานวิจัยเกี่ยวกับเขตพื้นที่การศึกษา” วารสารการศึกษาไทย. (ธันวาคม 2548) : 39-41.
- ณรงค์ ไทยรัตน์. สภาพและปัญหาการใช้ระบบข้อมูลและสารสนเทศของหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- ณรงค์ หิตโกเมท. การศึกษาสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. ความเป็นครูไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ก การพิมพ์ (1996), 2544.
- นิพนธ์ ไทยพานิช. การนิเทศแบบคลินิก. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- บันลือ พุกกะวัน. การนิเทศภายในโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2535.
- ประทุม ใจบุญ. การศึกษากระบวนการบริหารในหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2523.
- พิทยา จันฉาไชย. การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์. วิจัยในชั้นเรียน : ทักษะวิชาชีพครูยุคปฏิรูปการศึกษา (ตอนที่ 1). สานปฏิรูป. (สิงหาคม 2544) : 4,41.
- ภิญโญ สาธร. การบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2519.
- มารศรี มหาคุณ. การศึกษาการปฏิบัติงานของผู้นิเทศภายในโรงเรียนเอกชน สังกัดมูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

- รัฐศักดิ์ เจริญศิลป์. การศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนของครูการศึกษาพิเศษเรียนร่วมในโรงเรียนที่เป็นศูนย์กลางทางวิชาการที่เกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ การศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- วิไล ตั้งจิตสมคิด. การศึกษาและความเป็นครูไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2544.
- วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์. หลักการนิเทศการศึกษา. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- วิจิตร(ธีระกุล) วรุตบางกูร, กาญจนา ศรีกาพสินธุ์ และสุพิชญา ธีระกุล. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. สมุทรปราการ : ธนัญการพิมพ์และการโฆษณา, 2520.
- วินัย เกษมเศรษฐ. “หลักการและเป้าหมายของการนิเทศการศึกษา” **ประมวลบทความการนิเทศการศึกษา ปี 2521**. หน้า 3-40 กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา, 2521.
- วินัย เกษมเศรษฐ. “บทบาทและหน้าที่ของศึกษานิเทศก์” **ประมวลบทความการนิเทศการศึกษา ปี 2521**. หน้า 3-40 กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา, 2521.
- วีรนุช ปิ่นทวนนิช. “ศึกษานิเทศก์ถึงคราต้องปฏิรูป” **สถานปฏิรูป**. (มีนาคม 2547): 14-19.
- ศิริเดช สุขิวะ. **หลักการประเมินการเรียนรู้**. ใน สุวิมล ว่องวานิช(บรรณาธิการ), การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่, หน้า 52-64. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- สายัณห์ ผาน้อย. การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอในเขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ การศึกษาและพัฒนาหลักสูตร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- สุพิชญา ธีระกุล, กาญจนา ศรีกาพสินธุ์ และวิจิตร(ธีระกุล) วรุตบางกูร. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิทยากร, 2524.
- สุวิมล ราชชนบริหาร. การศึกษาการดำเนินงานโครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- สุวิมล ว่องวานิช และนงราม เศรษฐพานิช. **การประกันคุณภาพการศึกษา**.ประมวลสาระชุดวิชาการประเมินและการจัดการโครงการประเมิน หน่วยที่ 6-10. นนทบุรี : สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2445.

สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์. “สภาพการบริหารเขตพื้นที่การศึกษา” วารสารการศึกษาไทย. (สิงหาคม 2548) : 21-24.

หวน พันธุ์พันธ์. การบริหารโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2528.

อาคม จันทสุนทร. “การนิเทศในหมวดวิชา” เอกสารการอบรมหัวหน้าหมวดวิชาของโรงเรียนในเขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี, 2527.

ภาษาอังกฤษ

Good, Carter V. **Dictionary of Education**. 3d ed. New York : McGraw-Hill Book Co, 1973.

Harris, Ben M. **Supervisory Behavior in Education**. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, 1985.

Lucio, William H., and McNeil, John D. **Supervision : Synthesis of Thought and Action**. New York : McGraw-Hill Book Co, 1962.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์
อาจารย์พิเศษภาควิชานโยบาย การจัดการ
และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา
อาจารย์ภาควิชานโยบาย การจัดการ
และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ดร.จุไรรัตน์ สูดรุ่ง
อาจารย์ภาควิชานโยบาย การจัดการ
และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. นางวิณา นนทพันธุ์ชาวathy
ศึกษานิเทศก์ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล
การจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1
5. นายรุ่งเรือง ชุมพาลี
ศึกษานิเทศก์ กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล
การจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(สำเนา)

ที่ ศธ 0512.6(2771)/1839

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

29 มกราคม 2551

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายพิทยา เขม้นเขตวิทย์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์การปฏิบัติงานนิติศาสตร์ศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร.0-2218-2710

(สำเนา)

ที่ ศธ 0512.6(2771)/1839

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

6 กุมภาพันธ์ 2551

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายพิทยา เขม้นเขตวิทย์ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชานิติศาสตร์ศึกษาและพัฒนาหลักสูตร อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “การวิเคราะห์การปฏิบัติงานนิติศาสตร์ศึกษาของศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ และแบบวิเคราะห์เอกสาร กับศึกษานิเทศก์ ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายพิทยา เขม้นเขตวิทย์ ได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์)

รองคณบดี

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

สำนักงานหลักสูตรและการสอน

โทร.0-2218-2710

ตารางแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับความรับผิดชอบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการ
ดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1
(นิเทศแบบฝังตัว)

สายที่	ศึกษานิเทศก์	โรงเรียน
1	ก (หัวหน้าสาย)	1. บ้านคลองน้ำใส 2. วัดบูรพาพิทยาราม 3. วัดขุนซ่อง 4. วัดขุนซ่อง สาขาบ้านโป่งเกต 5. วัดหนองไทร
	ข	1. วัดโขนนง 2. บ้านเตาหม้อ 3. บ้านสะพานเหล็ก 4. วัดแก่งหางแมว 5. วัดโขดหอย
	ค	1. วัดเนินโพธิ์ 2. บ้านท่าปก 3. วัดท่าศาลา 4. ยอเซฟวิทยา 5. บ้านเขามะปริง
	ง	1. วัดคอนตาล 2. ศรีรัตนราษฎร์นุเคราะห์ 3. บ้านเจ้าหลาว 4. นายชยามพิทยาคม 5. สูดแสงวิทยา
2	จ (หัวหน้าสาย)	1. วัดเขาน้อย 2. วัดไผ่ล้อม 3. บุญสมวิทยา 4. บ้านไร่เก่า 5. บ้านหนองบัวทอง

ตาราง (ต่อ)

สายที่	ศึกษานิเทศก์	โรงเรียน
2	ฉ	1. วัดพลับ 2. บ้านแก้ว 3. อำนวยวิทย์ 4. วัดสามผาน 5. วัดนาซา
	ช	1. ตั้งเอ็ง 2. บ้านวังปลา 3. วัดหมูดุด 4. บ้านชอยสอง 5. เตรียมศึกษานายายอาม
	ซ	1. อนุบาลจันทบุรี 2. วัดพลับปลา 3. บ้านเนินดินแดง 4. บ้านประแกต 5. วัดสนามไชย
3	ฉ (หัวหน้าสาย)	1. เบญจมาชฐาศิสังหวัดจันทบุรี 2. บ้านท่าแฉลบ 3. บ้านแก่งน้อย 4. วัดนายายอาม 5. บ้านคลองลาว
	ญ	1. บางกะจะ 2. อำนวยวิทย์พัฒน์ 3. บ้านเนินจำปา 4. บ้านโคกวัด 5. วัดหนองแหวน
	ฎ	1. ลาซาลจันทบุรี 2. วัดทุ่งเบญจา 3. บ้านเขาแก้ววิทยา 4. บ้านโป่งวัว 5. บ้านต้นกระแบก

ตาราง (ต่อ)

สายที่	ศึกษานิเทศก์	โรงเรียน
3	ฎ	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดโยธานิมิต 2. มัชฌมวัดเขาสุกิม 3. วัดเสม็ดโพธิ์ศรี 4. บ้านช่องกะพัด 5. วัดหนองสีงา
4	ฐ (หัวหน้าสาย)	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดหนองบัว 2. ทำใหม่ “สวัสดิ์ราษฎร์นุกูล” 3. แก่งหางแมวพิทยาคาร 4. บ้านหนองเจ๊กสร้อย 5. วัดโพธิ์สังฆามิตรภาพที่ 171
	ฑ	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดเสม็ดงาม 2. บ้านคลองกะพง 3. บ้านห้วงกระแจะ 4. สตรีมารดาพิทักษ์ 5. วัดเกาะโดนด
	ฒ	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดเนินสูง 2. วัดเกาะขวาง 3. อนุบาลบ้านหนองคล้า 4. บ้านบ่อไฟไหม้
	ณ	<ol style="list-style-type: none"> 1. สฤทธิเดช 2. ตากสินศึกษา 3. วัดท่าแกลง 4. บ้านคลองกรก 5. บ้านศรีธาตะพง
5	ด (หัวหน้าสาย)	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดสิงห์ 2. วัดทองทั่ว 3. ไทยรัฐวิทยา 14 4. สะพานเหล็กวิทยาคม 5. วัดวังหิน
	ต	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดเนินยาง 2. วัดโป่งแรด 3. บ้านมาบโอน 4. บ้านหนองหงส์

ตาราง (ต่อ)

สายที่	ศึกษานิตเทศก์	โรงเรียน
	ถ	<ol style="list-style-type: none"> 1. เบญจมานุสรณ์ 2. มารีนิรมล 3. บ้านตาเลียว 4. วัดวังเวียน 5. วัดช้างข้าม
5	ท	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดเกาะตะเคียน 2. ล้อมแบรต์พิชญาลัย 3. อนุบาลกัลยา 4. วัดรำพัน 5. บ้านวังไม้แดง
6	ธ (หัวหน้าสาย)	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดแสง 2. บุญสมอนุบาล 3. วัดหนองคัน 4. วัดคลองขุด
	น	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศรียานุสรณ์ 2. บ้านชำโสม 3. วัดเขมหนู 4. บ้านสังข์ทอง 5. มัธยมท่าแคลง
	บ	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดคมบาง 2. ประดิษฐ์ศึกษา 3. บ้านวังอีแอ่น 4. วัดเขาวงกต
	ป	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดจันทนาราม 2. อนุบาลประศาสน์วิทยา 3. วัดตะกาดเง้า 4. บ้านยางระหง

ตารางแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับความรับผิดชอบการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการ
ดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2
(นิเทศแบบฝังตัว)

อำเภอ	ศึกษานิเทศก์	โรงเรียน
ขลุง	ก	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขลุงรัชดาภิเษก 2. บ้านเกาะจิก 3. บ้านบางชัน 4. บ้านท่าขาย่าง 5. บ้านหนองเสม็ด 6. วัดตะปอนน้อย 7. วัดตะบองใหญ่
	ข	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดเวียนหัก 2. วัดซึ่งบน 3. วัดอิม้ 4. บ้านตรอกนอง 5. บ้านบ่อเวฬุ 6. บ้านบ่อเวฬุ (สาขา) 7. บ่อวิทยาคาร
	ค	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้านทรัพย์สินพูน 2. มิตรภาพ 20 3. วัดวันยาวล่าง 4. บ้านหนองระหาน 5. วัดสะตอน้อย 6. บ้านเขาทอง 7. ตกพรหมวิทยาคาร
	ง	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้านบ่อ 2. วัดซึ่งล่าง 3. วัดวังสรรพรส 4. บ้านช้างข้าม 5. วัดเวฬุ 6. วัดมาบไผ่ 7. วัดตกพรหม

ตาราง (ต่อ)

อำเภอ	ศึกษานิเทศก์	โรงเรียน
แหลมสิงห์	จ	<ol style="list-style-type: none"> 1. แหลมสิงห์วิทยาคม 2. วัดท่าเขา 3. บ้านแหลมสิงห์ 4. บ้านน้ำตก 5. บ้านคลองกลอย 6. บ้านเกาะเปริด
	ฉ	<ol style="list-style-type: none"> 1. พลิว 2. วัดท่าหัวแหวน 3. วัดบางกะไชย 4. บ้านอิมูย 5. บ้านคลองใหญ่
	ช	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดปากน้ำ 2. ปากน้ำแหลมสิงห์ 3. วัดบางสระเก้า 4. วัดหนองขี้ม 5. วัดเขาดานหน่วย
มะขาม	ซ	<ol style="list-style-type: none"> 1. มะขามสรรเสริญ 2. บ้านมะขาม 3. วัดบ้านอ่าง 4. บ้านทุ่งบอน 5. วัดมะทาย 6. วัดจิ่งจะอ้าย
	ฅ	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้านหนองสลด 2. บ้านทัพนคร 3. วัดโป่ง 4. บ้านวังตึก 5. วัดทุ่งพล 6. วัดขนุน

ตาราง(ต่อ)

อำเภอ	ศึกษานิเทศก์	โรงเรียน
โป่งน้ำร้อน	ญ	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดทับไทร 2. โป่งน้ำร้อนวิทยาคม 3. วัดพังอน 4. บ้านทุ่งกว้าง 5. บ้านดงจิก 6. บ้านทุ่งม่วง 7. บ้านคลองตากง 8. วัดน้ำรัก
	ฎ	<ol style="list-style-type: none"> 1. วัดผักกาด 2. เครื่องหาววิทยาคม 3. บ้านใหม่ 4. บ้านเขาหอม 5. บ้านทรัพย์ประเมิน 6. บ้านโป่งน้ำร้อน 7. บ้านสามสิบพัฒนา
	ฎ	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้านแปลง 2. บ้านแหลม 3. บ้านปิ่นหม้อ 4. บ้านเนินดินแดง 5. บ้านป่าวิไล 6. บ้านคลองใหญ่ 7. บ้านหนองบอน
	ฐ	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้านนาสนาดัก 2. บ้านจางวาง 3. บ้านโพธิ์ 4. หนองตากงพิทยาคาร 5. บ้านคลองบอน 6. ราษฎร์พัฒนาสามัคคี 7. บ้านคลองคต

ตาราง (ต่อ)

อำเภอ	ศึกษานิเทศก์	โรงเรียน
สอยดาว	ท	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้านทัพสงฆ์ 2. บ้านโป่งเจริญชัย 3. บ้านเขาแก้ว 4. บ้านสมเด็จพระเจ้าพระยาอุปกัมภ์ 5. หนองมะค่า 6. สตรีวิทยาอุปกัมภ์ 2 7. บ้านทรัพย์เจริญ 8. บ้านสวนส้ม
	ต	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้านปะดง 2. บ้านตามูล 3. สอยดาววิทยา 4. สังกวาลัยวิทย์ 6 5. วัดสำโรง 6. บ้านไทรงาม 7. บ้านทรายทอง
	ณ	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้านทับช้าง 2. บ้านตาเรือง 3. หุ่นงานวิทยา 4. ส.ไทยเสรีฯ 5. บ้านชัยตารี 6. โฉมวิโนทะ 7. บ้านไผ่ล้อมสามัคคี 8. บ้านกระทิงทอง
เขาคิชฌกูฏ	ค	<ol style="list-style-type: none"> 1. กลองพลูวิทยา 2. บ้านเนินมะหาด 3. วัดกระทิง 4. บ้านคลองน้ำเป็น 5. บ้านทุ่งตาอิน
	ต	<ol style="list-style-type: none"> 1. กิษกูฏวิทยา 2. วัดน้ำขุ่น 3. วัดกลองพลู 4. วัดพลวง 5. วัดทุ่งกบิล

ตาราง(ต่อ)

อำเภอ	ศึกษานิเทศก์	โรงเรียน
เขาคิชฌกูฏ	ค,ต	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาสงเคราะห์จันทบุรี 2. บ้านจันทเขลม 3. วัดคลองตะเคียน 4. วัดตะเคียนทอง 5. บ้านชากไทย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
1.งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย การศึกษา พิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มี ความสามารถพิเศษ				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
2.งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

สำนักงานวิทยานิเทศการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
3.งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
4. อื่นๆ				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

แบบสัมภาษณ์เรื่องการวิเคราะห์การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต.....

(ชุดที่ 2 สำหรับกลุ่มงานวัด และประเมินผลการศึกษา)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

วัน/ เดือน/ ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....ผู้สัมภาษณ์ นายพิทยา เขม้นเขตวิทย์

เวลาเริ่มสัมภาษณ์.....เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์.....ผลการสัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ.....ปี

3.วุฒิการศึกษา

() ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า สาขา.....

() ปริญญาโท หรือ เทียบเท่า สาขา.....

() ปริญญาเอก หรือ เทียบเท่า สาขา.....

() อื่นๆ

4.ท่านมีประสบการณ์การทำงานนิเทศการศึกษาเป็นเวลา.....ปี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
1.งานส่งเสริมการวัด และ ประเมินผลการศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
2.งานส่งเสริมและพัฒนา เครื่องมือวัด และประเมินผล การศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

งาน	กิจกรรม/แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
3. งานติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การวัด และประเมินผล การศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

งาน	กิจกรรม/แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
4. งานทดสอบทางการศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

สำนักงานวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
5. อื่นๆ				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

สำนักงานวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
1.งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
2.งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ทางการศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

สถาบันวิจัยบิสิเนส
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
3. อื่นๆ				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

แบบสัมภาษณ์เรื่องการวิเคราะห์การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต.....

(ชุดที่ 4 สำหรับกลุ่มงานนิเทศ ติดตามประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

วัน/ เดือน/ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....ผู้สัมภาษณ์ นายพิทยา เขม้นเขตวิทย์

เวลาเริ่มสัมภาษณ์.....เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์.....ผลการสัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ.....ปี

3.วุฒิการศึกษา

() ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า สาขา.....

() ปริญญาโท หรือ เทียบเท่า สาขา.....

() ปริญญาเอก หรือ เทียบเท่า สาขา.....

() อื่นๆ

4.ท่านมีประสบการณ์การทำงานนิเทศการศึกษาเป็นเวลา.....ปี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
1.งานส่งเสริม และพัฒนา ระบบการนิเทศและการจัด กระบวนการเรียนรู้				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
2.งานส่งเสริม สนับสนุน เครือข่ายการนิเทศของเขต พื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและ ชุมชน				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
3.งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการ บริหารและการจัดการศึกษา ชั้นพื้นฐานของสถานศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

สถาบันวิจัยบวร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
4.งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
5. อื่นๆ				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

แบบสัมภาษณ์เรื่องการวิเคราะห์การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต.....

(ชุดที่ 5 สำหรับกลุ่มงานส่งเสริม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

วัน/ เดือน/ ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....ผู้สัมภาษณ์ นายพิทยา เขม้นเขตวิทย์

เวลาเริ่มสัมภาษณ์.....เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์.....ผลการสัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ.....ปี

3.วุฒิการศึกษา

() ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า สาขา.....

() ปริญญาโท หรือ เทียบเท่า สาขา.....

() ปริญญาเอก หรือ เทียบเท่า สาขา.....

() อื่นๆ

4.ท่านมีประสบการณ์การทำงานนิเทศการศึกษาเป็นเวลา.....ปี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
1.งานส่งเสริมการพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
2.งานตรวจสอบคุณภาพ ภายในสถานศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
3.งานส่งเสริมและ ประสานงานการประกัน คุณภาพภายในและภายนอก สถานศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

สถาบันวิจัยบวร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งาน	กิจกรรม/แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
4.งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยมาตรฐานและการประกัน คุณภาพการศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
5. อื่นๆ				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

แบบสัมภาษณ์เรื่องการวิเคราะห์การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต.....

(ชุดที่ 6 สำหรับกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา)

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

วัน/ เดือน/ ปี ที่ให้สัมภาษณ์.....ผู้สัมภาษณ์ นายพิทยา เขม้นเขตวิทย์

เวลาเริ่มสัมภาษณ์.....เวลาสิ้นสุดการสัมภาษณ์.....ผลการสัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1.เพศ () ชาย () หญิง

2. อายุ.....ปี

3.วุฒิการศึกษา

() ปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า สาขา.....

() ปริญญาโท หรือ เทียบเท่า สาขา.....

() ปริญญาเอก หรือ เทียบเท่า สาขา.....

() อื่นๆ

4.ท่านมีประสบการณ์การทำงานนิเทศการศึกษาเป็นเวลา.....ปี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
1.งานพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

งาน	กิจกรรม/ แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
2.งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและ นิเทศการศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

งาน	กิจกรรม/แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
3.งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและ นิเทศการศึกษา				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งาน	กิจกรรม/แนวการปฏิบัติ	ขั้นตอนดำเนินงาน	ผลการปฏิบัติงาน	ปัญหาที่พบ
4. อื่นๆ				

ผู้มีส่วนร่วม/บุคลากรที่รับผิดชอบ.....

ระยะเวลาดำเนินงาน.....

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ศูนย์ส่งเสริมวิทยาการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายพิทยา เขม้นเขตวิทย์ เกิดเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2519 ภูมิลำเนาจังหวัด กำแพงเพชร สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต(เกียรตินิยมอันดับ 2) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี เมื่อ พุทธศักราช 2542 เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์และการพัฒนาหลักสูตร ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2549

ปัจจุบันรับราชการครู โรงเรียนสตรีวิทยาอุปถัมภ์ 2 ตำบลสะตอน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย